

Velja po pošti:
 za celo leto naprej K 26.—
 za pol leta " " 13.—
 za četrt leta " " 6:50
 za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
 za celo leto naprej K 22:40
 za pol leta " " 11:20
 za četrt leta " " 5:60
 za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
 Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
 Enostop. petlitvsta (72 mm):
 za enkrat . . . . 13 h
 za dvakrat . . . . 11 "
 za trikrat . . . . 9 "
 za več ko trikrat . . . 8 "
 V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
 vsak dan, izvemšil nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Koptarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Koptarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Škofjeloško slavlje S. K. S. Z.

Če človek obiskuje razne veselice in slavnosti, godi se mu, kakor obiskovalcu v razstavi slik. Pride pred majhno sličico iz družinskega življenja: Stara mati pripoveduje vnukom pravljice, polne poetične, tajinstvene groze, ki se izrazito zrcali v očeh dovzetnih poslušalčkov. Ali pa stopiš pred mizo, naloženo s sadjem: hruške, jabolka, črešnje, vmes grozd in trtino listje, cvetlice, zraven velikanski morski rak, seveda rdeč, ker kuhan. Kako je vse to minuciozno natančno izvedeno! Človek bi kar ugriznil v sočnat sad . . . Lepo, lepo in umetniško dovršeno! In vendar so obiskovalci razstave, ki hite mimo teh biservov, na katere so se komaj dobro ozrli, rajši pred ono veliko Vereščaginovo bojno sliko. Skupina vojakov krog svojega poveljnika. Umirajoči ga pozdravljajo s poslednjim ljubečim pogledom. Pa ne vsi. Drugim še žari živ ogenj iz orlovih oči, pest se dviga proti sovragu, hitci švigajo v nasprotno kolono, sablja brušena vihti po krvavih glavah sovragov, naprej dero na migljaj vojvodje v lepi disciplini, naprej in kvišku! Ljubimo take velike koncepcije, čeprav podrobnosti morda niso umetniško popolno izdelane, bolj kakor ljubko sveže sadje in nežno cvetje onih drobnih sličic, majhnih veselice in prireditvev.

Taka velika bojna slika se nam je zdele večerajšnja slavnost S. K. S. Z. v Škofji Loki — bojna slika v miru! Treba jo je opazovati malo iz vzvišenega stališča, iz oddaljenejšje perspektive, nego je cestni prah, da se jo prav presoja. Armada krepkih mladeničev, vihrajoče zastave, tisoči žena in mož, ki nestrpno pazijo na vsak korak vojakov, svojih sinov, naprej in kvišku. Zastopniki vse slovenskega ljudstva, vseh stanov, in vseh političnih prepričanj prvičkrat zbrani pri nepolitični slavnosti v gostoljubnem slovenskem mestu, v okiñčani metropoli gorenjskega raja! Ne smemo namreč pozabiti, da je važno obeležje večerajšnjega slavlja slovenskega ljudstva ravno okolnost, da je župan nasprotnega političnega prepričanja oficijelno pozdravil miroljubne goste, ki so prihтели z vseh koncev slovenske domovine pogledat sad razraščajočega se mladega drevesa, naše

kulturno najznamenitejše organizacije. To dejstvo v zvezi z veličastnim nastopom naših čilih telovadcev, s povzdigujočo službo božjo pod milim nebom, z globoko premišljenimi govori na občnem zboru S. K. S. Z. je učinkovalo, da ostane ljudsko slavlje v Škofji Loki pomenljiva točka v zgodovini našega naroda. Malenkostno nasprotovanje redkih, za višje cilje slepih ljudi, ki so poizkušali demonstrirati proti rodnim sestram in bratom, ni moglo pokvariti prelepega skupnega vtisa, marveč ga je še povzdignilo, ker nam je utrdilo zavest, da je slavlje v Škofji Loki baš z ozirom na čas, ki v njem živimo, in na politične razmere, ki v njih životarimo, pokazalo napredujočo zmagovalnost zdravih načel. Preko malenkostnosti političnih otročajev torej smemo mirnega srca preiti na dnevni red ter se brez pridržka veseliti večerajšnjih dogodkov.

Letošnje zborovanje društev S. K. S. Z. dne 26. julija 1908 v Škofji Loki ni zastalo za prešnjimi zborovanji s. kr. društev in »Zvez«. Naša izobraževalna organizacija je dokazala, da se prav povsod širi s. k. izobraževalna organizacija. Na shodu je bila zastopana vsa Slovenija: Štajerci, Korošci, Goričani, Tržačani, Kranjci, vsi enega srca, enega duha, da se dvigne naš rod na polju ljudske prosvete. Posvečen je bil večerajšnji škofjeloški dan duševnemu in telesnemu delu. Po dovršenem duševnem delu na zborovanju S. K. S. Z. so imeli popoljne besede naši telovadci. Ob štirih je bila napovedana javna telovadba. Glavna izkušnja se je pa pričela že ob dveh. A že glavna izkušnja je bila taka, kakršna ni vsaka javna telovadba. Čast vztrajnosti in pridnosti naših telovadcev, ki dokazujejo ob vsakem svojem javnem nastopu, da krepko napredujejo. Le tako naprej, slovenska mladost! V nedeljo, dne 26. julija si dokazala, da znaš telovaditi, 27. julija na mladeniškem tečaju pa dokazuješ, da nočeš urediti v spretnosti zgolj telesa, marveč da si hočeš pridobiti lavorik tudi na umstvenem polju!

Škofja Loka je oblekla praznično obleko. Raz veliko hiš so plapolale zastave. Osobito slikovit je pa bil pogled na slavnostno okinčano spodnje mesto, ko si prišel na cesti s Trate na klanček na Krennerjevem travniku. Pomilovalno se smejemo tistim par nestrpnem, ki so bili toli netaktni, da niso okrasili svojih hiš. Škofje-

ločanom smo hvaležni za njihovo gostoljubnost. Čast jim! Čast Ločanom in ločanskim okoličanom! Na tisoče množice se je namreč udeležilo S. K. S. Z. slavlja. En glas se je čul, da Škofja Loka kaj takega še ni videla. Navdušenje je še množilo, ker smo imeli v svoji sredi veliko državnih in deželnih poslancev, kolikor jih na »Zvezin« zborovanjih še nismo imeli v svoji sredi.

Večerajšnji dan je zaključila lepa veselica pri Balantu, pri kateri ni bilo govorov in ne predstav, in je imelo petje, godba in pa pristrčna neprisiljena zabava glavno besedo.

Preidemo na podrobno poročilo o večerajšnjem velevažnem škofjeloškem slavlju:

Dohod v Škofjo Loko.

Nad vse slovesen in veličasten je bil vhod naše organizacije v Škofjo Loko. Glavno rediteljstvo je imel br. Jeločnik, ki je prijezdil na konju na škofjeloško postajo.

Z vso prirojeno mu odločnostjo je z nekotikimi ukazi uredil tisoče ljudstva in kmalu se je začel pomikati proti mestu nepregleden izprevod, na čelu mu vrla domžalska godba, ki je zasvirala Naprej, za njo poslanci in odbor »Zveze«, nato trobentaški zbor »Zveze telovadnih odsekov« — 14 mož — za njimi skupina telovadcev iz raznih krajev, tamburaši, na čelu jim »Zvezina« zastava. V izprevodu so korakali Tržačani, Korošci in Štajerci. Splošno pozornost je vzbujal selški »Planinski Sokol«. Planinski sokoli so bili oblečeni v narodne noše. Vodil in poveljeval je »Planinskega Sokola« državni in deželni poslanec Demšar. Lepe narodne noše so imeli tudi Železnikarji. Sledeča društva so prihítila na slavlje z zastavami: »Kat. del. društvo Jesenice«, »K. s. izobr. društvo Križe pri Trziče«, »K. s. izobr. društvo Mengeš«, »Blaž Potočnikova čitalnica Št. Viš.«, »S. k. izobr. društvo Preska«, »S. k. izobraž. društvo Šenčur«, »S. k. izobr. društvo Škofja Loka«, »S. k. izobr. društvo Dobropolje«, »Delavska družba Idrija«, »Ljubljansko katol. mlad. društvo«, »S. k. izobr. društvo Domžale«, »S. k. izobr. društvo Srednja vas«, »Društvo sv. Jožefa Trzič«, »S. k. izobr. društvo Mirna, Št. Rupert« in S. K. S. Z. v Ljubljani. Več državnih poslancev je korakalo v izprevodu, na čelu jim. kom. svetnik Povše in državni poslanec dr. Korošec.

Kakor dolga pestra kita se je razvijal izprevod v tesnih vrstah nad tisoč metrov daleč, možje, telovadci, belo oblečene žene in dekleta. V najlepšem redu so prispele prve vrste po polurnem korakanju do vhoda v mesto. Povsod so jih pozdravljali navdušeno domačini, nad telovadiščem pa jim je nudil pozdrav s slovenskimi zastavami bogato okinčanega mesta lep slavolok z napisom: Bratom srčen pozdrav!

Škofjeloška k. s. organizacija pozdravi goste.

Pred vhom v mesto pričakovala je izprevoda ogromna množica, na čelu ji okoliški župani. Prvi je došlece pozdravil mestni župnik škofjeloški duhovni svetnik č. g. Avg. Šinkovec: Pozdravljamo Vas, brate po krvi in po duhu. Klasična so tla, na katera stopate, ko Ljubljana še ni bila v razvoju, je že Škofja Loka imela važne zveze in je vsikdar pokazala, da se ne sramuje biti katoliška, da se ne sramuje biti — Škofja Loka. Kot imajo vojaki vojaške vaje, tako hočemo tudi danes podati si pregled, kako smo napredovali od lanskega leta in da tudi vrzeli še izpopolnimo. Bog blagoslovi vašo organizacijo, Bog ji daj prosep, da »Slovenska krščansko-socialna zveza« postane oni tabor, v katerem bo imel zavetje cel slovenski narod. (Navduženi Živio-klici.)

Državni poslanec g. Demšar, oblečen v krasno gorenjsko nošo, je pozdravljaj mladeniške čete kot zastopnik škofjeloškega okraja. Pozdravljaj je mladeniče kot vnete zagovornike in nositelje ideje, ki vodi k cilju za lepšo bodočnost domovine. Današnji dan naj da novega navdušenja tudi škofjeloški okoliči, obema dolinama in tudi Škofji Loki.

Deželni poslanec in župan g. Zabret pozdravlja došle goste kot deželni poslanec okraja in v imenu navzočih županov in okoliških občin želeč zborovanju najlepšega uspeha.

Pozdrava obeh gospodov poslancev je množica burno aklamirala.

V imenu osrednjega odbora »Slovenske krščansko-socialne zveze« je odzdravljaj podpredsednik »Zveze«, č. g. Luka Smolnikar: S posebnim veseljem je »Slovenska krščansko-socialna zveza« s svojimi organizacijami, zlasti z najlepšo svojo organizacijo, z mladeniškim svojimi četami, prihítila v Škofjo Loko, ki je vedno slovela po svoji gostoljubnosti in ki je sredi

LISTER.

Kapitan Sharkey.

Spisal C. Doyle. Posl. J. K. (Iz knjige: The green Flag.)

(Dalje.)

Tako je plavala nova gusarka po morju in njeno ime je postalo že preje nego v enem letu ravno tako znano, kakor »Happy Delivery«. Od bahamskih do bewardskih in od bewardskih do windwardskih otokov je postal Copley Banks kapitan Sharkeyev tekmeec in strah trgovskih ladij. Dolgo časa se barka in dvojbornik nista srečala nikdar, kar je bilo tem bolj čudno, ker se je »Ruffing Harry« podajal v vsa Sharkeyjeva zavetišča; toda končno so nekega dne, ko so jadrili v zaliv Coxon's Hole, na vzhodnem delu Kube, da bi popravili svoj dvojbornik, našli »Happy Delivery«, na kateri so že pritrtili sestavljeni škripec v isti namen.

Copley Banks je ustrelil pozdrav in razvil zeleno zastavo, kakor je bila navada med pomorskimi gospodi. Potem je spustil čoln v vodo in se prepeljal na krov.

Kapitan Sharkey ni bil vesel človek niti ni imel posebnih simpatij do onih, ki so se pečali z istim poslom. Copley Banks

ga je našel sedečega na enem izmed topov na zadnjem delu ladje, poleg njega je bil njegov Anglež Ned Galloway in okolo njega je stala cela množica kričečih roparjev. Sharkey je obrnil svoj bleđi obraz proti njemu in ga pogledal s svojimi motnimi, modrimi očmi.

Bil je brez suknje in skozi odpet satinast telovnik mu je gledala v gube nabrana srajca. Žgoče solnce ni prav nič vplivalo nanj, kakor se je zdelo, kajti nosil je kožuha sto kapo, pas in na njem kratko sabljo, a v svojem širokem jermenu z bakrenimi okraski zataknenih polno revolverjev.

»Vrag vzemi razbojnika!« je zavpil, ko je Copley Banks stopil na krov. »Pretepsti vas dam do smrti. Kaj pa mislite, da ribarite po mojih vodah?«

Copley Banks ga je pogledal in njegove oči so bile podobne očem potnika, ki je ugledal končno svoj dom.

»Veseli me, da sva istih misli,« je rekel, »kajti sam sem prepričan, da morje ni dosti veliko za oba. Toda ako hočete zgrabiti za sabljo in revolver in z mano na obrežje, bo svet rešen prokletega razbojnika, naj pade kdorkoli.«

»No, to je govorjenje!« je zavpil Sharkey, skočil s topa in mu ponudil roko. »Nisem srečal mnogo ljudi, ki bi bili mogli pogledati Johnu Sharkeyu v oči in govoriti pogumno. Vrag me vzemi, ako vas ne iz-

volim za sodruga! Toda ako me varate, pridem na krov in vas ugrabim na lastni ladji.«

»In jaz obljubujem isto!« je rekel Copley Banks, in oba gusarja sta postala najboljša prijatelja.

Poleti so se podali proti severu do newfoundlandskih obrežij in napadali newyorške trgovce in kitolovce z Nove Anglije. Copley Banks je oplenil liverpoolsko ladjo »House of Hanover«, Sharkey pa je privezal lastnika k jamboru in metal nanj prazne vinske steklenice, dokler ni izdihnil.

Skupno sta napadla kraljevo ladjo »Royal Fortune« in jo zapodila v beg no peturni nočni bitki, v kateri se je pijano, besno moštvo borilo nago pri svitu bojnih svetilk; pri vsakem topu je stal korec ruma. Potem sta se napotila v topsailski zaliv v severni Carolini, kjer sta popravila svoji ladji, a na pomlad sta bila že v Grand Caicos pripravljena za daljše križarjenje proti Zahodni Indiji.

Med tem časom sta postala Sharkey in Copley Banks jako dobra prijatelja, kajti Sharkey je imel rad dobrosrčnega podleža in neustrašenega moža in, kakor se mu je zdelo, je kapitan ladje »Ruffing Harry« združeval oboje. Trajalo je dolgo, predno mu je zaupal popolnoma, kajti nezaupnost je bila v njem globoko vkoreninjena. Ni-

kdar se ni upal z lastne ladje in od lastnih ljudi.

Copley Banks pa je pogosto prihajal na krov ladje »Happy Delivery« k popivanju, tako da se je Sharkey končno popolnoma otresel svoje nezaupnosti. Vedel ni prav nič o zlu, ki ga je storil svojemu novemu, veselemu tovarišu; kako bi se pač mogel med mnogimi spominjati žene in dveh dečkov, ki jih je ubil tako brezskrbno pred tako davnim časom. Ko je torej Copley Banks povabil njega in Gallowaya zadnji večer, ko so bili v Caicos Bank, da se prideta poveselit k njemu, ni imel nikakega vzroka, da bi bil zavrnil povabilo.

Teden preje so oropali bogato obloženo ladjo, da so imeli izvrstno hrano, in pri večerji jih je pet precej pilo. Bila sta oba kapitana, Birthmark Sweetlocks, Ned Galloway in Israel Martin. Stregel jim je muhec, katerega je Sharkey udaril s kozarcemplo glavi, ker mu je prepočasi natakal.

Birthmark Sweetlocks je izmaknil Sharkeyu revolverje, kajti imel je staro navado streljati s prekrižanimi rokami pod mizo, da je videl, kdo je najsrčnejši. Ta šala je štala njegovega čolnarja nogu in zato so zdaj, ko so popravili mizo, izvabili Sharkeyju orožje pod pretvezo, da je vroče, in ga položili toliko daleč, da ga ni mogel doseči.

viharjev vedno zvesta ostala našim idealom. Od starih časov je vedno to mesto stalo tudi za Boga — Škofja Loka! Ob enem pa je Škofja Loka vedno bila zvesta za domovino. Kako veliko število tujcev je sprejela ona in njena okolica pred stoletji — a kaj je od teh še ostalo? Samo nemška njihova imena, usta pa slovensko govore. Tako čvrsta in krepka bodi Škofja Loka tudi v prihodnje! Pozdravljamo jo z najlepšim cvetom naše organizacije, z našo mladino! Našim mladeničem pri vходу v mesto želimo, da bi se navzeli novega poguma, novega navdušenja za boje, ki jih še čakajo, da dosežejo svoje visoke cilje. Bog živi Škofjo Loko in njeno vrlo prebivalstvo. (Gromovito odobravanje.)

V imenu »Slovenske krščansko-soc. zveze za Štajersko« se je zahvaljeval na pozdravih državni poslanec dr. Korošec. V boju z narodnimi nasprotniki nam ginejo sile, zato prihajamo med Vas, da si jih okrepimo. V Škofjo Loko korakamo s pohlepno veseljem. Mi nimamo nobenega mesta, ki bi Slovence tako gostoljubno sprejemalo. Tu se hočemo navdušiti, da bomo šli dalje po svoji začetni poti, da tudi na Štajerskem osvojimo mesta naši slovenski stvari! (Viharne ovacije štajerskim Slovencem in drž. poslancu dr. Korošču.)

Nato se je pomikalo ljudstvo pred okusno ozaljšane prostore gostilne g. Guzelja (pri Balantu), kjer je 24 prelestnih deklet delilo telovadecem in drugim gostom dišeče šopke.

Škofjeloški župan pozdravi goste.

Po kratkem odmoru so vrste telovadcev in društev odkorakale čez Franc Josipov most na glavni trg. Obširen trg, obdan s starodavnimi, srednjeveškimi slikovitimi hišami je bil skoro premajhen za tolike množice. Pod zgodovinskim mestnim grbom nas je sprejel mestni svet z županom Lenčekom na čelu, ki je pozdravil goste približno tako-le:

Rojaki! Prišli ste danes v naše mesto iz vseh pokrajnih mile naše domovine; ne samo iz ožjega okoliša kranjske dežele, ampak tudi iz goratega Korotana, iz vinorodne Štajerske, od hrvatske meje in z obali sinjega adrijskega morja. Izbrali ste si to naše skromno mesto kot kraj za svoj zares impozantni shod, in kot župan tega mesta si štejem v dolžnost, ne glede na ožje politično prepičanje, Vas tukaj kot ljube goste prisrčno pozdraviti. Bodite nam dobrodošli! Vidimo Vas v mogočnih bojnih vrstah. Dovolite, da izražam željo, da bi te Vaše bojne vrste, ki uspešno delujejo na kulturnem in socialnem polju, stale tudi vedno pripravljene v obrambo jezika, ki smo ga prejeli od naših očetov, v zaščito dragega nam naroda. (Klici: Vedno! Se godi! Živio!) Želim, da se v tej smeri najdemo v skupnem delovanju, v proseh in dosegu skupnega cilja: za razvoj naroda na duševnem polju. Ne pobijajmo se drug drugega v ljutem bratomornem boju! Bodimo lojalni tekmovalci za skupni cilj vsi sinovi slovenske domovine. In kot takim Vam kot župan tega starodavnega slovenskega mesta, tukaj pod slovenskim mestnim grbom, kličem: Na zdar! Bog Vas živi!

Navdušeno pritrdjevanje in burni živio-klici so sledili temu govoru. Županu odzdravlja brat dr. Lovro Pogačnik, načelnik »Zveze telovadnih odsekov«: »V imenu mladeničev zbranih pod navduševalno zastavo zveze telovadnih odsekov se prav iskreno zahvaljujem za ta iskreni

pozdrav. Privabila nas je semkaj naravna lepota. Lepa Škofja Loka je kakor zafir v prstenu slovenske domovine. Obdajajo jo slovenski griči in je nočejo izpustiti nikomur, najmanj sovragu. Naša mlada organizacija se mi zdi tudi podobna takemu biseru — središču, srcu slovenske domovine, ki naj oživi, pomladi ves narodni organizem. Prišli smo slaviti k vam svoj dan, krepiti svoja načela: Vse za vero sveto in domovino drago. Je pa še drugi razlog, da smo prišli ravno semkaj. Ravno danes zopet, ko ste prišli, gospod župan, na čelu vašega discipliniranega občinskega sveta, pozdravit zastopnike slovenske mladine, ki se navdušuje za pravi blagor slovenske domovine, ste pokazali, da Škofja Loka ni samo gostoljubno slovensko mesto, marveč tudi kulturno mesto. Pokazali ste v svojem pozdravnem govoru, da smo edini in da moramo biti edini glede naših najvišjih ciljev, ki nas do njih pripelje tekmovanje in ljubezni do naroda in domovine. Tukaj v Škofji Loki, v tem vzoru slovenskega mesta, se je storil prvi korak, da se približamo temu cilju in kot vzoru slovenskega mesta kličem Škofji Loki krepki: Na zdar! Živalno odobravajte neštete množice.

Na to govori drž. in dež. poslanec komercialni svetnik Povše ter izvaja, da se je rad pridružil izletu, ki so na njem zbrani vsi, ki iskreno ljubijo domovino, ki jim je mar na tem, da se narodna misel poglobi v vseh vrstah naroda. Mladeniška organizacija je naša dobra prihodnost, naša polna, dobra nada. Govornik omenja besed poslanca dr. Korošca pri pozdravu ob vходу, ko je rekel, da na Štajerskem nimamo nobenega trga, nobenega mesta, da bi se mogli v njem zbirati kakor tukaj v lepi Škofji Loki. Poslanec Povše se je veselil, da se je župan odločil pozdraviti naše vrste. Naj bo uverjen, da bo naša mladeniška organizacija stala vedno na braniku domovine ter povsod delala na to, da ostane ta lepa zemlja last slovenskih sinov, slovenska zemlja. Govornik končuje z zahvalo obč. odboru in županu za prijazen sprejem ter izraža nado, da kakor doslej, zlasti v bojih proti nasprotnikom pred desetletjem, ko je vihar popihal nemškovanje iz dežele, ostane Škofja Loka vedno prva med slovenskimi mesti, ščit in branik misli narodne in krščanske.

Burno odobravanje je sledilo tudi temu govoru. Župan se je rokoval s poslanci in drugimi našimi velmožmi, na kar se je pričela sv. maša, ki jo je pod milim nebom daroval kanonik Šiška. Stregla sta pri službi božji brata telovadca v kroju, na prostem ukusno prirejen oltar so liki vencu obkrožale zastave. Glavne dele sv. maše so naznanjali rogovi naših telovadcev in prelepe slovenske pobožne pesmi so povzdigale srca: Sursum corda!

Zborovanje S. K. S. Z.

Po sv. maši so odkorakale množice v »Društveni dom«, čegar prostorna dvorana je bila v hipu pretresna. Na odru ob predsedniku S. K. S. Z. smo opazili med drugimi razun že imenovanih poslancev in drugih velmož gg. poslanca Zabetra in Mandelja, prelata Andreja Kalana, dekana Koblarja, župnika Šinkovca, spirituala Stroja; pozneje so prišli drž. poslanci dr. Benkovič in Pogačnik, mons. dr. Žitnik, Gostinčar, Jaklič in Pišek, mnogo članic in članov »Slomskove zveze«, gospodje akademiki in dr. Dvorana je bila premajhna,

Prijatelja sta sedela in tiho poslušala. Potem se je Copley Banks ozrl na mutca in ta je pobral za sabo zvitek vrvi.

»Kapitan Sharkey!« je rekel Copley Banks, »ali se spominjaš ladje 'Duchess of Cornwall' iz Londona, ki ste jo ugrabili in potopili pred tremi leti pri Statira Shoal?«

»Vraga, vseh imen ne morem nositi v glavi.« je rekel Sharkey. »Tokrat smo potopili po deset ladij na teden.«

»Med potniki je bila mati in dva sinova. Mogoče se spomniš na to.«

Kapitan Sharkey se je zamišljen naslonil in vzdignil svoj ozki, zavihani nos. Potem se je nenadoma kimajoče zasmel z visokim, tenorskim glasom. Rekel je, da se spominja in, da bi dokazal to, je pristavil nekoliko podrobnosti.

»Toda, vrag vedi, popolnoma mi je že izginilo iz spomina!« je zavpil. »Kako, da si se spomnil tega?«

»Ker me zanima.« je rekel Copley Banks, kajti ženska je bila moja žena in fanta moja sinova.«

Sharkey je strmel v svojega tovariša in videl, da se je tleči ogenj, ki je vedno plapolal v njegovih očeh, razgorel v strašen plamen. Čital je v njih pretnje in segel za svoj prazni jermen. Potem se je obrnil, da bi pograbil orožje, toda zanjka je priletela okoli njega in hipoma je imel roke privezane k telesu. Boril se je kakor divja mačka in vpil na pomoč. (Dalje prih.)

mного ljudstva je moralo ostati zunaj, zlasti telovadci.

Nagovor dr. Kreka.

Predsednik S. K. S. Z. dr. Krek otvori zborovanje s sledečim govorom:

Zbor, ki ga otvarjam, je nekaj, kakor god v družini, kakor godni, rojstni dan, ki se praznuje za posamezne osebe, za očeta mater v rodbini. Občni zbor mora za to imeti tudi nekaj slovesnega. Dolžnost predsednikova bi bila nekako taka, kakor dolžnost tistega, ki sprejema goste, ki prihajajo od daleč na dom, ki goduje. Moja dolžnost bi bila torej, da bi stopil k vsakemu od vas pa mu podal roko in ga pozdravil. Tega pa ne morem storiti, ker vas je preveč. Predsednik zveze ne more izpolnovati v tem vziru svoje dolžnosti, ker ni mogoče, da bi Vas vsakega poznal. Zato pa bodi tem potom izrečen prisrčen pozdrav, najprej vrhovom: tovarišem poslancem v državnem in deželnem zboru; vodji Povšetju, dr. Korošču, Mandelju, Demšarju, Gostinčarju, Zabetu. Pozdravljam zlasti predsednika »Slomskove zveze«, učiteljice in učitelje, njene članove in vse, ki so prihiteli od blizu in daleč, da se veselijo in pokažejo tam, kjer zboruje narod. Pozdravljam predsednika dijaške zveze, prvega mladeniča med nami.

Slovesnost je zvezana z vsakim godovanjem. Slovesnosti pa ni, kjer ni mladine. Zdi se mi, kjer zborujejo sami modri, resni moške, kakor da bi šli gor v triglavске skale, kjer se človeku zmeša v glavi, ko vidi veličastne čeri. Naša dolžnost je odkriti se pred starodavnim velikanom, zavriskat in iti proč; tam ni, da bi človek delj časa ostal. Tjekaj pojdemo, kjer vrelci žubore, kjer zelenje pregrinja pušče skale, kjer cvetke prijetno vabijo k počitku. Med mladim brstenjem in življenjem se nam zdi: tukaj je dobro, tukaj ostanimo! Na društenem zborovanju, kjer ni mladine, ni veselja, ni prave slovesnosti. Zbor brez mladine se mi zdi podoben zborovanju rimskih senatorjev, ki so na svojih stolihi sedeli in čakali sovražnika, ki je prihrumel v Rim. To ni za nas. Za to pa smo se zvezali z mladino in ko smo zvedeli, da ista zboruje v Škofji Loki, šli smo še mi stari tje, da se med njo razvedrimo in okrepimo. Živela naša mladina!

S tem otvarjam občni zbor z željo, da bi se isti lepo izvršil, kakor je bil pričetek veličasten, in z željo, da bi ta občni zbor ostal vsem globoko v spominu! (Neutišljivi živio-klici!)

Kvišku in naprej!

Govoril Iv. Podlesnik na zborovanju S. K. S. Z.

Čenjeni zborovalci! Dragi bratje telovadci!

Ko sem gledal danes zjutraj armado slovenske mladine, ki je korakala v to staro mesto in se spominjal lanskega prvega skupnega nastopa na Jesenicah, sem globoko občutil velikanski napredek naše organizacije od preteklega leta sem. Zdelo se mi je, da stojim ob pričetku pomladi in gledam, kako prihaja po prvih solnčnih žarkih v deželo tako srčno zaželjena pomlad, pomlad s cvetjem in petjem, pomlad z lepimi upi in bodočnostjo. In če pogledam to mogočno današnje zborovanje in se vprašam, kaj je privedlo sto in sto navdušenih narodnih delavcev na to mesto, si moram odgovoriti: ta dan naše mladine je posledica mogočnega gibanja, ki meče svoje valovje širom slovenske zemlje in ki je povzročeno, da prinese na našo zemljo res pravo, veselo pomlad prerajenja in vstajenja slovenskega naroda. In če se dalje vprašam, kaj je namen temu gibanju, povzročeni po mladini, vzbujenem po zavednih slovenskih mladeničih; si moram odgovoriti, da je namen dvojen: kvišku in naprej!

Ni moja naloga, da bi podajal na tem zboru bilanco o številu naših odsekov, o številu telovadnih ur in lepih prireditvah, ki so jih v letošnjem letu priredili naši mladeniči. Tako bilanco bomo podali ob drugi priliki, na občnem zboru »Zveze telovadnih odsekov«, predračune za ugodni ali neugodni uspeh te bilance bo pa pokazalo današnje popoldne na telovadišču. Namen mojega poročila je, govoriti o duhu, ki vlada in naj vlada med vrstami naših mladeničev.

Kvišku! Kvišku strmi duh organizirane slovenske mladine. Živimo v času in med ljudmi, ki so si izbrali, rekel bi, za drugi svoj življenjski poklic, da blatijo vse, kar je združenega z verstvom. Ti ljudje obračajo posebno pozornost na mladino. Radi bi videli mladino, ki bi bila sužnja in žrtva vživanja in ki naj ne bi imela pred očmi Križanega in ne poslušala njegovih zapovedi. Nadsvetovni cilj in oporo, vero v Boga, v kateri se izjednačijo vsi stanovski razločki, v kateri se ublaži trdost in bridkost vsakdanjega življenja, ta cilj in oporo hočejo vzeti ljudstvu po mladini v imenu laži svobode. Premišljeno je njih

delo, preračunjene njega posledice. Mladina, ta jim je torišče, ta je njihov up. Pa tudi naš! Mogočno valovanje mladinskega gibanja zadnjih let, današnji impozantni nastop slovenske mladine nam priča, da luč žive vere v Boga ne bo ugasnila med našim narodom. Prvi cilj, najsvetlejša točka v mladinskem našem programu, prvi in najmočnejši klic kvišku je: ohraniti sebi in po nas narodu vero v Kristusa in njegovo cerkev. To je temeljna točka, to je vihar, ki razburja morje čustev, da meče to morje mogočno svoje valovje, po mladinskem gibanju, širom slovenske zemlje, in jo plodovito namaka, da bo mogla roditi sadov. In zato sem pooblaščen izjaviti pred celim tem zborom, pred celo slovensko javnostjo, da je mogočni program vernega slovenskega ljudstva, sestavljen na treh slovenskih katoliških shodih, v prvi vrsti program slovenske mladine. Ob enem pa podajam tudi slovesno izjavo, da se čuti organizirana slovenska mladina tudi v prvi vrsti poklicano, stati na braniku in kot armada vojakov braniti ta program in skrbeti, da se v tem smislu ločijo duhovi: na eni strani dan, na drugi noč. Na eni pomlad, na drugi zima! Kdor nima poguma, odločno pripoznati tega, kar pripoznamo in izjavljamo mi, ta ni naš, ta naj gre tja, kjer hočejo tako svobodo, za kakršno mi nimamo smisla, ker vemo, da se skriva za njo suženjstvo.

To izjavo podati se nam zdi potrebno tudi zato, ker vemo, da se je in se bo še mnogokrat slišalo, čemu pa povdarjati vedno in vedno versko stališče? Saj nima telovadba nič opraviti z vero. Res je, telovadba z vero nima nič opraviti, toda naša organizacija pa ima opraviti z njo, ker ji je vera temelj, ker je mladeniška organizacija krščansko demokratična. Prepričani pa smo tudi, da se ta krščanski demokratizem ne sme samo slišati iz ust, temveč da se mora vedno bolj in bolj kazati v dejanju. Do skrajnosti hočemo in moramo izvesti to načelo v naših organizacijah in neizprosna zahteva, da mora naš mladenič tudi v javnem svojem življenju vedno in ob vsaki priliki kazati, da član organizacije, ki se čuti kot armada braniti in varovati svetinje svete naše vere. Ta neizprosna zahteva naj da pečat našemu gibanju in obnem pa naj bo tudi skala odbijalka vsem onim, ki mislijo, da se da v naših vrstah dobro živeti, četudi se prisega in dela samo po nekaterih točkah našega programa, temeljno točko, krščanstvo v prepričanju in dejanju, pa se zanemarja.

Ta svetla točka našega programa pa naj je tudi sila, ki naj dviga mlada srca kvišku do solnčnojasnih višav ciljev in vzorov, ki edini morajo posameznika osrečiti, narod pa utrditi.

Pa ne samo kvišku, temveč tudi naprej so obrnjene naše oči. Mi vemo, da bi se, ako bi gledali samo zvezde na nebu, kmalu spodtaknili ob kamenju na cesti. Mi vemo, da bi, ako bi gledali samo kvišku, pozabili na zemljo, kjer so naša pota, in bi zašli na teh potih. Mi vemo, da, ako bi gledali samo v bodočnost, da bi pozabili na sedanost, brez katere nam tudi ni bodočnosti. Zato pa moramo skrbeti, da porabimo naš čas plodonosno, da ga porabimo v delu. Naša skrb ne sme biti samo, da zberemo kolikor mogoče številno armado slovenskih mladeničev v organizirano falango, temveč skrbeti moramo, da je vsak mladenič v tej armadi na svojem mestu, da je vsak mladenič ne samo vojak, temveč tudi junak. Junak dela! Vse naše organizacije, politične, gospodarske in izobraževalne, potrebujejo delavcev. Mladeniško organizacijo smatramo v prvi vrsti poklicano, da zbira v svojih vrstah ne rezervno, temveč avantgardo tem organizacijam. Skrbeti moramo, da naši mladeniči ne bodo le razumevali pomen dela v blagor naroda in domovine, temveč da bodo razumevali tudi delo v podrobnostih. Podam samo eno točko iz našega programa za naprej. Skrbeti bomo, da se ustanovi v vsakem kraju, ali naj tam že obstoji društvo ali ne, mladeniški odsek, ki bo razdeljen v pododseke, za telovadbo, petje, tamburanje, agitacijo, kolportažo itd. Ob enem pa mora imeti tak odsek natančno evidenco o vseh mladeničih ondotejnega kraja. Mladeniči v naših odsekih bodo morali skrbeti, da pridobe takoj tisto mladino, ki zapusti šolo. Na pragu šole bodo morali čakati naši mladeniči svojih ožjih tovarišev in iste iztrgati iz rok in izpod vpliva onih ljudi, ki hočejo samo mladino usuznjiti v imenu njihove lažisvobode.

Ker je danes občni zbor centrale izobraževalnih organizacij na Slovenskem, zato podajam v imenu mladeniške organizacije še drugo izjavo in obljubo, to namreč, da bomo skrbeli, da bodo dobila naša društva iz vrst naših mladeničev najdelavnejše svoje moči. Moči za tajništva, predsedništva itd. In pa tudi moči za boje, ako so potrebni. Mi ne vidimo v naših mladeničih samo krdelo fantov, ki bi se organizirali zato, da bi s svojimi nastopi po-

Kapitanova kabina na »Ruffling Harry« je bila na krovu in za njo je stal top. Ob stenah so bile nakopičene kroglice in na tri velike sode za smodnik so postavljali sklede in steklenice. V tem temnem prostoru je bilo, tulilo in pilo petero gusarjev, a mutec jim je vedno polnil kozarce in jim podajal škatljo in luč za njihove pipe. Uro za uro je postajal govor počasnejši, glasovi hripavejši in kletve in kriki nerazumljivejši, dokler niso trije zaprlji svojih krvavih oči in naslonili svojih pijanih glav na mizo.

Copley Banks in Sharkey sta ostala sama iz obličja v obličje, eden, ker je pil jako malo, drugi, ker se ni nikdar vpiljanil, ako je še toliko pil. Za njim je stal pazljiv mutec in mu polnil prazni kozarec. Od zunaj je dohajalo rahlo šumenje plime in z ladje onkraj vode petje mornarjev.

V tihi tropični noči so se jasno slišale besede:

»Trgovec jadra preko morjá.

Vzbudite ga, stresite ga! Potrpite mu krmilo!

Trgovec jadra preko morjá in sodček poln zlata ima in zametno oblačilo.

Ho, veseli Jack gusar, on bedi, preži vsikdár tam na morju škotskem.«

vzdignili ugled naših prireditev, temveč mi vidimo v njih krdelo učencev, mi gledamo v naši organizaciji vadnico za naše bodoče ljudske šole, kar morajo postati naša izobraževalna društva.

Večkrat že, ko so zahrumeli pomladni viharji tudi nad našo organizacijo in smo ustanovitelji iste z nekim strahom zrlji v bodočnost, nam je vedno ta strah preglašeno navdušenje in ljubezen do slovenske mladine in obljubili smo si, da če bi tudi prihrumeli najhujši viharji in strli najlepše naše delo, bomo pa pričeli iznova, ker je potrebno, ker je eno najvažnejših.

Pa zdí se nam, da tega treba ne bo, ker dveletni obstoj naše organizacije nam že pričča, da plodovito blagoslovljiva isto On, ki je tam v daljni svoji domovini nekega dne na cesti srečal žalosten spreved, stopil k istemu, tolažil jokajočo mater in govoril mrtvem sину: Mladič rečem ti, vstani!

Mladič, rečem ti, vstani! Te besede veljajo tudi slovenski mladini in vstajenje slovenske mladine tolaži tudi dvojno našo mater — domovino in cerkev — da prihaja po naši mladini novo življenje, da prihaja s tem novim življenjem pomlad.

Do vere in do rodnih tal
ljubezen naš je ideal;
a Ti, ki zar zanetil si,
ki čustvo to posvetil si,
ljubezen v naših srcih goji,
da bomo narodni in Tvoji!

Na zdar!

Poročilo štajerske »Zveze«.

(Poročal dr. Hohnjec iz Maribora.)

Veledenjeni zborovalci!

Napredek je geslo modernega časa; kot moderni ljudje mu sledimo tudi mi. Sicer ne maramo tistega pretiranega češčenja, ki se dandanašnji tako pogostokrat skazuje napredku, ker je to po svojem bistvu pravcato malikovanje; nič drugega namreč ni, nego oboževanje človeške narave, kateri se pripisuje brezmejna in neskončna razvojna in napredovalna sposobnost, kot tistemu faktorju, v katerem božanstvu pravzaprav živi in se zaveda svojega bitja.

Tak pojem napredovanja odklanjamo kot nekrščanski in protinaraven. Stremimo pa z vsemi močmi za tistim napredkom, ki ga je sploh zmožen človek in njegove naprave.

Star pregovor pravi: Qui non proficit, deficit (kdor ne napreduje, nazaduje). — Mi, katoliški Slovenci, pa nočemo nikjer nazadovati, torej moremo in moramo povsod je napredovati. Da to geslo dejansko izvršujemo, dokazuje razvoj javnih razmer v naši domovini v zadnjem času. — Ne morem se ozreti na vse tiste strani našega javnega življenja, kjer se tak napredek pojavlja vidno in krepko, baviti se mi je le z veliko organizacijo naših nepolitičnih društev, priznavajočih krščanska načela — s S. K. S. Z.

Ustanovljena leta 1897., je bila izpočetka omejena bolj na Ljubljano. Velik korak naprej je storila leta 1902., ko se je razširila v »Zvezo« vseh slovenskih nepolitičnih društev, ki stoje na temelju katoliške resnice. Še bolj se je okrepila in izpolnila, ko so koncem predlanskega in tekom lanskega leta dorasle njene hčere — štajerska, goriška in koroška »Zveza«, katere je proglasila za samostojne z iskreno željo, naj se krepko razvijajo in plodno delujejo, sebi in skrbeči materi v prid.

Ko danes poročam o delovanju naše štajerske »Zveze«, morem z zadovoljstvom in radostjo poudarjati, da se tista smer, v kateri se gibljemo in delujemo, imenuje: naprej. Napredovali smo predvsem glede na število. Ob osamosvojitvi smo od skupne »Zveze« prevzeli 45 društev. Tekom lanskega in tekečega leta se je število še bolj podvojilo. Sedaj je namreč v naši »Zvezi« včlanjenih 93 društev, nekaj društev se snuje, tako da kmalu dosežemo število 100.

Poživilo, poglobilo in razširilo pa se je tudi delovanje v posameznih društvi. V tem oziru moram z veliko zahvalo omenjati, da naši vrlji somišljeniki in požrtvovalni delavci na izobraževalnem polju, v priprosti kmečki in delavski obleki ravno tako, kakor v gosposki suknji, razumevajo vedno bolj znamenja časa ter uvidevajo veliki pomen izobraževanja in vseh teženj, ki stremijo za tem velikim ciljem. S tem ne koristijo samo sebi in tistemu ozkemu krogu, v katerem se na videz giblje njihovo delovanje, temveč s tem tudi najizdatnejše služijo veri in narodu. Kjer je namreč prava izobraženost, tam se bo verski in narodni sovražnik trudil zaman.

Da to življenje in delovanje ne zastane ali se celo kje ne zmocvirje, je skrb osrednjega odbora. Ta mora biti srce, kjer utripa življenje in od koder se razliva in kreliva oživljajoča kri po žilah, ki so tako mnogobrojno razpredene po različnih društvi naše slovenske domovine. Štajerski

osrednji odbor — to smem naglašati, ne da bi pretiraval — se je vedno zavedal te naloge. Vzpodbujal je okrajne in krajne odbore, dajal jim pojasnila in navodila ter vedno ostal ž njimi v tesni zvezi, kar med drugim spričuje 712 pisemnih pošiljavcev, ki smo jih imeli v sedanjem letu in pri katerih niso všteta zasebna pisma, ki jih je pisal ta ali oni odbornik in svrhu društvene organizacije. Priredil je nadalje v Mariboru v zimskem času mnogo predavanj, ki so bila z večine dobro obiskana. Največji uspeh pa je imel s poljudnimi socialnimi kurzi za kmečko in delavsko mladino in odrasle zastopnike teh stanov. Meseca januarja je bil tak tečaj v Celju, meseca februarja v Slovenj. Gradcu, meseca marca pa v Trbovljah. Trajal je, kakor navadno, po tri dni, v Celju celo tri in pol dneva, v Trbovljah pa, kjer razmere niso drugače dopuščale, samo en dan. Udeležencev je bilo v Slovenjgradu in Trbovljah do 200, v Celju nad 130. Kolike praktične važnosti so taki poučni tečaji, sem se tudi prepričal zadnje nedelje, ko smo na visokem hribu pod impozantno goro sv. Uršule ustanovljali izobraževalno društvo. Na shodu je namreč stopil k meni neki kmet, ki se je udeležil social. kurza v Slovenjgradu, ter se je iznova zahvalil za to lepo prireditev in prosil, naj zopet kaj sličnega pripravimo; njega gotovo ne bo manjkalo noben dan, četudi ima do Slovenjgradca tri ure hoda. Jaz bi nakratko označil pomen takih tečajev: preganjajo temo neznanja in odvaljajo mōro zaslepljenosti, s katero nasprotniki tiščijo in tlačijo ljudstvo.

Dvojno bi še rad naglašal, kar spada v rubriko napredka, ne samo za štajersko, temveč za celokupno slovensko krščansko-socialno »Zvezo«. Prvo je podvojena in potrjena skrb za mladino.

»Rod stari hira, gine,
Bodočnost je mladine.«

Ker hočemo svojemu narodu ustvariti dobro bodočnost, moramo za to temelje položiti v naši mladini. Da napreduje naša mladinska organizacija, dokazujejo pred vsem naši telovadni odseki, ki so se v dobi dobrega leta ustanovili v tako nepričakovano lepem številu ter so že dosegli velike uspehe. Dokaz za to je tudi današnja škofjeloška prireditev, ki ima izrazito mladinski značaj. Dokaz za to je še posebno naša »Zveza« slovenskih mladeničev, ki je bila binokštni ponedeljek ustanovljena v Ljutomeru ter je že priredila dva velika mladeniška shoda, katerima bodo sledili drugi. Poudarjati moram, da z največjim veseljem poročam o tej točki našega programa, ker iz lastne izkušnje vem, da je delo med mladino najprijetnejše in tudi najhvaležnejše. Vsled tega bi tudi želel, da ta točka naj nikdar ne izgine z dnevnega reda naših plemenitih stremiljenj, temveč da se vedno izvršuje vestno in vztrajno, ker upam, da v mladinski armadi ustvarimo najtrdnjše obrambo za sveto vero in drago domovino. Če imamo organizirano katoliško - narodno zavedno mladino, ne zatrepečemo več pred nobenim nasprotnikom, marveč mu s pomilovalnim posmehom obrnemo hrbet.

Drugo, kar kaže izpopolnjevanje in napredovanje našega dela, je večja skrb za obrambo slovenske narodnosti ob jezikovnih mejah. Kot štajerski Slovenec moram to težnjo pozdravljati z radostjo in obenem z velikim pričakovanjem. Saj je znano, kako obupen boj bide naš narod ob mejah, kako težko se ustavlja tujemu kapitalu, ki se trudi kos za kosom odtrgati od naše rodne zemlje in ž njo od našega narodnega telesa, kako hudo trpi pod raznaredučimi nakanami, ki, žalibog, imajo trdno oporo v deželni in osrednji vladi. Ne pretiram niti najmanj, temveč govorim zgolj resnico, če Vam, velespoštovani zborovalci, iz mnogoterega našega obmejnege kraja prinesem pozdrav: »Morituri vos salutant« (»umirajoči Vas pozdravljajo«).

Samí se ne moremo obraniti. Le tedaj je upanje uspeha, če cel slovenski narod stopi na obmejno stražo. Zato smo se vzradostili, ko smo izvedeli, da namerava »S. K. S. Z.«, ki ima že v programu iz leta 1902. točko o skrbi za podporo slovenskih katoliških društev na jezikovni meji, intenzivnejšemu narodno-obrambnemu delu posvetiti svoje moči. V to svrhu želimo njenim vžigalicam, kojih dohodki so namenjeni obmejnim Slovencem, najobilnejše število odjemalcev. Želimo pa tudi, da bi geslo: »V korist obmejnim Slovencem«, ne ostalo samo na vžigalicah, temveč da bi vedno in povsod podvžigalo vse njene člane, društva, kakor posameznike. Nemški minister-rojak Prade je na občnem zboru nemškega Schulvereina v Celovcu rekel, da Nemci ne smejo trpeti, da bi se samo eden nemški otrok odtujil svojemu narodu. Za nemški narod seveda ni te nevarnosti. Toda če mogočno nemško plemo tako pazljivo stoji na braniku za svojo narodnost, je za nas, maloštevilne Slovence, življensko vprašanje in neodložna eksistenčna skrb, da ohranimo našemu narodu

vsakega slovenskega otroka in vsakega odraslega. Kdor tukaj stori tudi kaj malega, stori pravzaprav veliko.

Veledenjeni zborovalci! Ob sklepu mojega poročila se mi ponavljajo v spominu besede, ki jih je o naši »Zvezi« zapisal neki slovenski liberalni list na Štajerskem. Njegova sodba je ta, da je »S. K. S. Z.« taktična politična organizacija klerikalizma. Hvaležni smo našim nasprotnikom za to izjavo. Ker ne vemo niti mi, niti naši nasprotniki, kaj je pravzaprav klerikalizem, moremo to po tej izjavi vsaj sumiti. Ker pa naša »Zveza« nima drugega namena nego pospeševati izobrazbo in napredek slovenskega naroda, vzgojevati naš narod v pravem socialnem in rodoljubnem duhu, se moramo samo čuditi, da se na Štajerskem in po celi naši širni domovini še najde kak zaveden Slovenec, ki ni klerikalec.

Sicer pa ne odbijamo tozadevnih političnih napadov na nas z istim orožjem, temveč le s podvojenim pozitivnim delom. Mi samo zidamo in ne razdiramo. Naše geslo bodi: Po tej poti naprej vztrajno in požrtvovalno! Cilj, ki se blesti pred nami, je: Vsestranski blagor našega naroda!

(Dalje prihodnjič.)

VOLITEV SRBSKEGA PATRIARHA.

Volitev srbskega patriarha se vrši dne 31. t. m. Kandidata sta Zmejanovič in Bogdanovič.

SULTAN ABDUL AZIS PORAZEN.

Poroča se, da je bil sultan Abdul Aziz dne 21. t. m. napaden pri Saeru in prisiljen, da se umakne v Rumalo ob arabski meji.

Dnevne novice.

+ **Shod kmečke zveze v Stari cerkvi pri Kočevju** se je včeraj imenitno obnesel. Dr. Lampe je vzel na piko nemški nacionalizem in agitacijo za odpad od Rima. Kak čist »evangelij« razširjajo protestantje, se vidi iz slučaja ljubljani. pastorja dr. Hegemanna, ki taji božanstvo Kristusovo in ki mu je celo državno pravdnštvo zaplenilo brošuro zaradi nedopustnih napadov na papeža in na katoliško cerkev. Za nobeno vero se ne gre tem ljudem, saj tudi ne agitirajo za nobeno od neštevilnih protestantovskih sekt. Samo za odpad delajo; kam padejo odpadki, jim je vse eno. Zlomiti je treba terorizem »rdečkarjev«, ki strahujejo in zasramujejo poštene ljudi. Le bati se ne mačjih godcev! Kaj nam pa morejo? »Na tem mestu — pravi govornik — je govoril pred volitvami neki Gessmann. Knezovci so nabrali cele tolpe, da so ga zasramovale, tako, da si skoro življenja ni bil svest. Pa mu ni nič škodovalo! Minister je postal! (Burno odobravanje.) Mene in Šukljeta so zasramovali na pustni torek v Metliki s tem, da so dve šemi gnali po mestu in ju zasmehovali; ena šema je bil Šuklje, druga pa jaz. Pa nama ni nič škodovalo: Dvornega svetnika Šukljeta je cesar imenoval za deželnega glavarja, mene je deželni zbor izvolil za odbornika. Zdaj sem radoveden, kaj bodo prihodnji pust liberalci počeli v Metliki! (Veslost.) Le ustrašiti se ne nasprotnikov, ki so brezmejno oholi in predržni, pri tem pa neumni in strahopetni, kadar se jim kdo resno ustavi. Dolžnost krščanskega ljudstva je, da se zbudi, da vstane in da ne pusti do besede več takih ljudi.« Nato se je vršil razgovor o domačih gospodarskih stvarih, ki se ga je udeležilo več govornikov; zlasti o preskrbi z vodo, o pomoči proti suši, o cestah itd. Na kolodvoru so odhajajočim poizkušali nemški nacionalci izkazati čast z mačjo godbo, pa jim ni šlo več. Strahovlada »rdečih« se jako krha in ne bo ostala proti naraščajočim četam kmečke zveze.

+ **Slovenci na češkem katoliškem shodu v Pragi in češki jubilejni razstavi.** Slovenci, namenjeni na češki katoliški shod v zlato Prago in na češko jubilejno razstavo odpotujejo iz Ljubljane v ponedeljek, dne 31. avgusta. Somišljenike prosimo, da takoj na dopisnici javijo svojo udeležbo upravnistvu »Slovenca«.

+ **P. Alojzij Bobnar** je včeraj umrl na Brezjah in bo pokopan v torek, dne 28. julija dopoldne. Bil je rojen 14. jan. 1875. v Mirnipeči na Dolenjskem, gimnazijo je izvršil v Novem mestu. Leta 1895. je vstopil v frančiškanski red in bil 28. septembra 1899. posvečen v mašnika. Služboval je pri Sv. Trojici na Štajerskem, največ pa v Pazinu v Istri. Ker je bil izboren matematik, so ga v Pazinu pritegnili na gimnazijo za suplenta matematike, dokler ni bilo mesto zasedeno z izprašanim učiteljem. Potem je pa večino leta preživel na različnih župnijah tržaške škofije, kjer je veliko pomanjkanje duhovnikov. V jeseni je prišel na Brezje. Bil je jako rahlega zdravja, večkrat se mu je udrla kri, tako tudi v noči od sobote na nedeljo, zjutraj so ga našli mrtvega, na tleh ležečega v lastni krvi. Naj počiva pri Bogu!

— **Umrl** je v Litiji c. kr. sodnijski adjunkt gosp. Friderik Nerat.

— **Umrla** je na Dunaju dne 24. t. m. gospa Ivana Stekarjeva, soproga poštnega uradnika, in je bila v nedeljo pokopana na centralnem pokopališču. Pokojnica je rada prihajala, dokler je bila zdrava, s svojo družino v društvo »Stražo«. Svetila ji večna luč! Žaljujoči spoštovani rodbini naše sočutje!

— **Vseslovanska ruska ilustrirana revija** bo pričela izhajati v Peterburgu.

— **Goriški rojak g. Janko Vukasovič Stibilj**, podpolkovnik in poveljnik srbskega orožništva v Belgradu, je prišel na dopust domov v Vrtovin v Vipavski dolini, kjer ostane do 15. septembra t. l.

— **Sodnija v Cerknem.** Izvedeli smo iz zanesljivega vira, da je stavbeni odsek ministrstva za javna dela (dr. Gessmann, kršč. socialc) odobril predložene načrte za sodišče v Cerknem.

— **Poročil** se je v Postojni zobozdravnik g. Josip Schneider z gdčno Emilijo Thuma.

— **Iz Ike** poroča prijatelj našemu listu z dne 25. julija: Poletna sezona v Opatici, na Voloskem, v Iki in Lovranu se kaj živahno razvija, dasi pravijo, da je bilo lansko leto osorej zlasti v Lovranu več gostov kot letos. Pravijo, da se je ondi oglasilo mnogo, zlasti ogrskih židov, pa jih niso hoteli sprejeti. No, židov je sploh toliko sedaj tod na okrog, da vam tega niti popisati ne morem. To treba izkusiti. — Pred tednom dni je dospel v Lovran (v novi veliki hotel Lovran) nadvojvoda Franc Salvalor z dvema otrokoma. Včeraj pa so od Ike do Lovrana vso pot okrasili z zastavami, ker se je ob pol enajstih pripeljala z dvema otrokoma nadvojvodinja Valerija, kateri na čast je zdraviliška komisija napravila zvečer na morju »serenado« z vžiganjem umetalnega ognja. — V Iki v senatoriju so vsi prostori zasedeni. Nekateri duhovniki so si vzeli v obližju privatno stanovanje in prihajajo v sanatorij samo v kopališče in k obedu. Narodnosti so zastopane vse. Poljak in Rusin, Čeh in Madjar, Hrvat in Slovenec in Nemeč — »v našem ostrogu je Avstrija.« »Slovenca« si privoščijo tudi drugi Slovani, ko ga razstavim v bralni sobi. Vreme za kopanje prav ugodno. — Prevčeraj je dospel sem arhidiakon (stolni dekan) iz Lvova, katoliški Rusin Leon Turčević, jako ljubeznjiv prelat, ki bi se rad ob morskem zraku udril in očistil bronhije, da bo mogel zopet čisto popevati mašo v staroslovenskem jeziku. Zdravi!

— **V spomin okupacije Bosne.** Iz Postojne se nam poroča, da dosluženi vojniki jubilejne slavnosti ne bodo obhajali dne 9. avgusta skupno s požarno brambo, temveč samostojno in popolnoma vojaško dne 22. in 23. avgusta. To na vednost dosluženiim vojakom. Zajedno praznovala se bode 30letnica bosniške okupacije. Spored sledi.

— **Vtopila** se je v Savi pri Koroški Beli na Gorenjskem 41 let stara Frančiška Malej, soproga zemljiškega posestnika Fr. Malej, po domače Štefca, na Koroški Beli. Imenovana je bila v otročji postelji in se ji je vsled bolezni zmešalo in v takem stanu je ponoči 15. t. m. zapustila svoje stanovanje in tekla v spodnji obleki, en četrt ure daleč v Savo, kjer se je vtopila. Ranjka, ki je sestra realčnega profesorja Žiliha v Gorici, je bila dobra žena in skrbna mati do otrok.

— **Na češko jubilejno razstavo v Prago** se pripelje dne 8. avgusta 800 Hrvatov in Čehov iz Hrvaške. Čehov je na Hrvaškem na 30.000 in je njihov rojak Krepelka hrvaški poslanec. — V Prago je odšlo na razstavo 300 Poljakov. Čehi so jih slovensko sprejeli.

— **Požar.** Včeraj popoldne je gorelo v Bukovici pri Vodica. Požar je uničil hlev in skedenj. Škoda je precejšnja.

— **Nevarno obolel** je ruski koncertni vodja Slavjanski.

+ **Blamirani »Narodovi« junaki v Škofji Loki.** Slavnost v Škofji Loki je uspeela prekrasno. Pokazala se je popolna onemoglost »Narodovih« hujskarij. Kdor je šel »Narodu« na lim, se je — blamiral. V prvi vrsti so se blamirali tisti »Narodovi« pristajači brez hiš, ki so izdali parolo, da se za stav ne sme izobesiti. Škofja Loka je bila v zastavah! Vsa slavnost je bila sijajna, na čast gostoljubni Škofji Loki in njenemu vrlému meščanstvu. »Narodovi« junaki so igrali jako žalostno, klaverno in smešno vlogo. En mlaj so ti junaki od sobote na nedeljo podrli, naši so ga zopet postavili — in pa kričanja je bilo precej v liberalni vrsti, kar bi njeni člani sedaj radi zapisali na rovaše naše mladine. Druge nesreče pa ni bilo in večjih uspehov ni imel »Slovenski Narod«. Pač še enega. Celih 13 — nesrečna številka, saj naglašamo to vedno, se je postaralo brez peronskih listkov na peronu kolodvora, da malo podemonstruje proti doščecem iz Ljubljane. Pa niso mogli stopiti v akcijo, ker so jih naši takoj obkolili od vseh strani, liki krepka pest. Gospod

bivši disciplinirani učitelj Sicherl in mladi njegovi tovariši so morali torej biti lepo tiho, ko je pridiral vlak, in so ž njega stopili odlični gostje. Red je bil vzoren. Par pobalinov je semtertje nahlulilo kako našo skupino s kako prijazno opazko, ko se jim je pa povedalo, naj bodo tihi, da ne sfrče v zrak, jim je pogum takoj upadel. »Narod« bo gotovo žalosten, da njegove surovosti niso imele večjega uspeha. Za splošen smeh je preskrbel tajnik ljubljanske gostilniške zadruge Pinter, ki se je to pot še bolj opekel kot v Kamniku. Po javni telovadbi je nekaj škojloških »Sokolicev« prišlo na telovadni prostor ter so se hoteli z orodji naših telovadcev zabavati. Nekaj naših telovadcev je letelo z veselicega prostora pri Balantu, da nadležne tiče prežene. Ko so telovadci hiteli mimo Štemarjev, jih je opazil ondi na vrtu sedeči Pinter. Hipoma je bil pokoncu v mnenju, da morajo naši telovadci bežati iz Škofje Loke. Ves blažen je planil iz vrta in kričal: »Živio, vendar so čuke nabili v Škofji Loki« — pri tem je pa priletel naravnost v roke članu našega uredništva, ki ga je takoj ustavil in zaupil nanj, naj še enkrat ponovi svoj vzkljic, zapomni naj si pa že takoj, da se nobenega izzivanja ne trpi. Mogočni Pinter je zaprl usta in pozvan ni hotel povedati svojega imena. Priletelo je nekaj naših somišljenikov, ki so Pintarja prijeli za vrat, zahtevajoč od njega imena. Član našega uredništva je ubranil Pintarja, da Pintar ni dobil zaslužnega plačila. Konečno je Pintar pobežnil, ne da bi imel pogum zastopati svojega stališča in povedati svojega imena. Nekaj škojloških liberalcev je prišlo javit, da ta izzivac ni Škojločan, ampak ljublj. liberalce. Povedalo se jim je, da itak vemo, da so ljubljanski liberalci mnogo bolj neumni kot škojloški. Hujšega ni bilo nič in »Narod« mora biti, kakor rečeno jako žalosten. Ko so pri odhodu nekateri Sokolički hoteli izza ograje vrta na Štemarjih izgovoriti, odgovorili so jim naši: »Živio Lenček!« in jim zaprli s tem usta. Tudi pri odhodu na kolodvoru je bil popoln red, dasi so iz Tržiča došli »Sokoli« v kroju na naše telovadce iz vozov klicali psovke. Taki so slovenski »Sokoli«. Celo takrat, ko nastopajo v kroju, ne poznajo dostojnosti in mečjo okolu psovke, katere pobero v »Narodu«. To pribije mo, ker je preznačilno za karakterizacijo slovenskega sokolstva. Taki ljudje ne bodo premagali naših vrst. Na zdar!

Š Celje se podira. Tako bi človek mislil, ako čita zadnje »Deutsche Wacht«, ki upije, da je naša celjska »Ljudska posojilnica« kupila hotel Terschek v Celju za 182.000 K. »Deutsche Wacht« srdito napada gosp. Terscheka, ker je kot celjski nemški občinski svetnik svoj hotel prodal Slovincem. Da — nezštvo Celja se podira!

Ljubljanske novice.

Ij Vodstvo deželne bolnišnice je deželni odbor nadalje izročil začasno primariju gosp. dr. Vinko Gregoriču, ki radi tega preloži svoj dopust.

Ij Nesreča na brodu v Tacnu. Včeraj zjutraj so se peljali romarji na Skaručno in dospeli okoli 4. ure do broda v Tacnu. Ko je voznik zapeljal voz z romarji na brod, sta za vozom stali 58 letna Cecilija N. podomače Lozarca iz Grabna pri Dobrovi in 14 letna Nežika Plečnikova iz Brezja pri Dobrovi št. 47. Ko sta menda (tako domnevajo romarji, a pozitivnega pa nihče ne ve) hoteli iti sredi Save na voz, sta padli v vodo. Deklica je izginila takoj pod vodo, »Lozarca« pa se je par minut borila z valovi in obupno klicala na pomoč, potem pa tudi ona izginila med valovi. Lozarco so, kolikor je nam znano, včeraj dopoldne potegnili iz vode blizu Gameljnov vso obtolčeno, Plečnikove pa baje še niso našli. Karakteristično je pri nesreči to, da nikomur izmed romarjev ni padlo v glavo, da bi skušal ponesrečenki rešiti in celo brodar, ki je gotovo moral nesrečo opaziti, se ni nič brigal za kako rešitev in plovil naprej do kraja. Ko so bili romarji na drugi strani t. j. na levi, so nekoliko časa šli ob vodi, potem se pa odpeljali na Skaručno. Še celo lastna dekličeva mati se ni dalje brigala za ponesrečenega otroka, ampak se odpeljala z drugimi romarji naprej.

Ij Pastor Hegemann pred sodiščem. V soboto se je vršila pred tukajšnjim dež.

sodiščem obravnava o prizivu tukajšnjega pastora Hegemanna v zadevi konfiskacije njegove brošure, ki je bila konfiscirana, ker so se v njej blatile dogme katoliške cerkve in Sv. Trojica. Drž. pravdnik je s tega stališča zagovarjal konfiskacijo, Hegemann se je pa zagovarjal v daljšem govoru ter je trdil, da je konfiskacija naperjena proti principu evangelijske cerkve o prostem proučevanju biblije. Sodišče je potrdilo konfiskacijo nekaterih mest, nekaterim točkam priziva je pa ugodilo, češ, da negacija božanstva Kristusovega in sv. Trojice ne pomenja zaničevanja cerkvenih obredov. Konfiskacijo je sodišče po § 303. potrdilo v točkah, ki očitajo papeštvu in cerkvi izkoriščanje vere.

Ij Gorelo je danes popoldne »pri konjičku« na Poljanski cesti. Gorelo je v šrambi za meso, last mesarja Steleta.

Ij Cene telečjega mesa je magistrat določil tako-le: kilogram najdražjega mesa 1 K 40 vinarjev, potem 1 K 20 vinarjev, brez priklade zrezek 2 K 20 vinarjev, za oprazene jedi se dobi meso kilogram po 90 vinarjev.

Ij G. Josip Globelnik ponesrečil. V soboto zvečer bi se bil svetnik trgovske in obrtne zbornice, gosp. Josip Globelnik, na progi državne železnice skoro smrtno ponesrečil. Vrata kupeja niso bila zaprta in ko je g. Globelnik pri Dunajski cesti pogledal iz železniškega voza, so se vrata kupeja odprla in g. Globelnik je padel na progo ter se znatno pobil. Le izredna sreča je bila, da se ni zgodilo kaj hujšega.

Ij Hradečkega most — tudi čevljarški ali železni most imenovan — je radi asfaltovanja dne 27. in 28. in 29. t. m. za vozni promet zaprt.

Ij Velika nesreča bi se bila kmalu zgodila včeraj zvečer v bližini južnega kolodvora. Ko je gorenjski vlak v bližini Dunajske ceste obstal, je neki sprevodnik odprl vrata zadnjih voz in pričel kričati na naše telovadce, da so že na južnem kolodvoru in naj izstopijo. Ko je neki gospod prvi izstopil, je vlak potegnil in peljal naprej. Gospod je padel. K sreči telovadci še niso stopili za njim na stopnice pri vozu in so še o pravem času obstali pri odprtih vratih. Vlak je peljal na južni kolodvor z odprtimi vrati! Ta sprevodnik je tudi psoval ljudi in se obnašal tako, kakor bi se železniški sprevodnik nikdar ne smel. Nekoliko več reda bi bilo priporočati. Zahtevamo, da se takim železniškim sprevodnikom odločno pojasni stališče!

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENT V TURČIJI.
(Glej poročilo na prilogi.)
Carigrad, 27. julija. Turški parlament je sklican na mesec november. Pri sobotni Selamluk slavnosti se je splošno opažalo, da se slavnosti albanske čete niso udeležile. Turški parlament ima senat (160 sedežev) in poslaniška zbornica (500 sedežev). V poslaniško zbornico sme voliti vsak turški podanik, ki je dovršil 21 leto in plačuje kakršenkoli še tako mal davek. Na 50.000 prebivalcev pride en poslanec. Volivne pravice nimajo nomadski narodi. Volitve so tajne. Poslanec mora biti voljen le iz okraja, v katerem stanuje. Volitve se bodo vršile vsake štiri leta.

Carigrad, 27. julija. Mladoturki so jako nezaupljivi in so mnenja, da imajo sultanove naredbe le namen ustavne revolucionarje pomiriti in potem čez nekaj časa konstitucijo napraviti brezvplivno. Člani reformnih strank se ne pomirijo prej, da bo parlament izvoljen in da bo imel tako tako oblast, kakršno zahteva ljudstvo.

Carigrad, 27. julija. Po Turčiji so bile velike slavnosti v proslavo ustave.

KONEC USTAŠKIH ČET V MAKE-DONIJI.

Solun, 27. julija. Ker je za vse ustaške čete bila proglašena svoboda, se vrnejo grške ustaške čete na Grško, bolgarske pa v Bolgarijo. Sem so došli glasoviti ustaški vodje. Prebivalstvo Turki, Bolgari Grki, jim je šlo nasproti.

OVACIJE SULTANU.

Carigrad, 27. julija. Tu je prebivalstvo jako veselo ustave. Tisoči in tisoči ljudstva, med njimi častniki z moštvom in tudi kristjani so včeraj pred sultanovo palačo prirejali sultanu velikanske ovacije. Mno-

žica je nosila zastave z napisi: »Živel sultan in ustava«. Manifestacije so trajale celo noč.

SEDEM ČASTNIKOV USTRELJENIH.
Solun, 27. julija. Tu je bilo vsled vo-hnstva ustreljenih sedem častnikov.

RUSKI ZUNANJI MINISTER PRI AN-GLEŠKEM KRALJU.
Dunaj, 27. julija. Ruski zunanji mini-ster obišče v Marijinih varih angleškega kralja.

TRŽNE CENE.
Budimpešta 27. julija.

Pšenica za oktober	11:14
Rž za okt.	9:39
Oves za okt.	8:22
Koruza za maj l. 1909	7:17
Koruza za julij	7:42

Efektiv: 20 ceneje.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne zelo tolažilne dokaze iskrenega sočutja povodom bolezn i smrti naše iskreno ljubljene hčerke, oziroma sestre, gospodične

Ivanke Zorc
učiteljice-voditeljice v Hotiču

izrekamo vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo 1800

Osobito se zahvaljujem čč. usmi-ljenim sestram, gospodom nadzorniku Gabršku, ravnatelju II. m. lj. šole Jegliču ter župniku iz Hotiča, slavnim učiteljskim zborom, gospodom pev-cem, cenjenim darovalcem krasnih vencev, sploh vsem, ki so drago raj-nico spremili na zadnjem potu in nam lajšali bol ob pretrikih izgubi.

Ljubljana, 37. julija 1908.

Žalujoča rodbina Zorc-eva

Prodajalec ali prodajalka

ki hoče na svojo roko **začeti trgo-vino**, dobi po nizki ceni

poslopje

na deželi v **najem** za več let. Naslov se dobi pri upravnistvu „Slovenca“. 1779 3-1

C. in kr. intendancija 3. voja
k št. 7593 leta 1908.

AVISO

zaradi zakupne oddaje sena, slame, drvâ in premoga za v postajah

Kormin	občinskem uradu v Korminu	6.
Gorica	vojašk. preskrbovališču v Gorici	7.
Kanal	občinskem uradu v Kanalu	8.
Gradišče in Ronki	okrajnem glavarstvu v Gradišču	10.
Tržič	občinskem uradu v Tržiču	11.
Celje	voj. filial. preskrbovališču v Celju	12.
Celovec	okrajnem glavarstvu v Celovcu	13.
Št. Vid	okrajnem glavarstvu v Št. Vidu	14.
Volšperk	okrajnem glavarstvu v Volšperku	17.
Ptuj	vojašk. preskrbovališču v Ptuj	19.
Maribor, Sl. Bistrica, Strass	okrajnem glavarstvu v Mariboru	20.
Radgona	vojašk. preskrbovališču v Radgoni	21.
Trst, Koper, Bazovica	okrajnem glavarstvu v Trstu	22.
Sežana	vojašk. preskrbovališču v Sežani	24.
Ljubljana	okrajnem glavarstvu v Ljubljani	25.
Gradec	občinskem uradu v Gradcu	26.
Trbiž, Malborjet, Rabl	občinskem uradu v Trbižu	26.
Bovec	občinskem uradu v Bovcu	25.
Tolmin	občinskem uradu v Tominu	26.
Bruck na Muri, St. Marein	okrajnem glavarstvu v Brucku na Muri	25.
Judenburg	voj. filial. preskrbovališču v Judenburgu	26.
Beljak	občinskem uradu v Beljaku	28.
Kotje	občinskem uradu v Kotju	29.
Rovinj	mestnem magistratu v Rovinju	1.
Poreč	okrajnem glavarstvu v Poreču	2.

1908 ob devetih dopoldne

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo pri gori navedenih obravnavalnih mestih razgrnjeni raz-glasi in zvezki pogojev, kateri zadnji se dobivajo zastoj pri vojaških preskrbovalnih skladiščih.

V Gradcu - julija 1908.

C. in kr. intendanca 3. voja.

Iščem za 14 letnega fanta prostor

v pošteni hiši s hrano in stanovanjem.
Ponudbe na naslov 1798 3-1
Milan Hočevnar, Celje

Mirna stranka brez otrok, išče stanovanje

obstoječe iz 1 sobe in kuhinje ter pritkalin za november, če mogoče, z razgledom na ulico. Letna najemnina naj znaša 180—240 K. Lega Sv. Petra ali Resljeva cesta ali Kolodvorske ulice. Ponudbe na upravo tega lista pod „Mirna stranka“. 1801 1-1

Služba orglavca in cerkovnika

se takoj odda v Št. Ilju, pošta Mi-slinja, Štajersko. — Cecilijanci, ki so obenem rokodelci, imajo prednost. 1786 5-2

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpa-danju las in za odstra-njenje prhljaja (lu-skin) na glavi, to je

Kapilor št. 1.
Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpa-danju las in za odstra-njenje prhljaja (lu-skin) na glavi, to je

2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 65. (Slavonija)**. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem. 814 20-17

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odputuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti znane gostilne pri „Figovou“. 1878 26-11

<p>Podružnica i v Spiljetu. i</p> <p>glavnica i</p> <p>K 2.000.000. i i</p>	<p>Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2</p> <p>sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po</p> <p style="font-size: 2em; text-align: center;">4 1/2 %</p> <p>Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.</p>	<p>Podružnica i v Celovcu. i</p> <p>Rezervni fond i i</p> <p>K 200.000. i i i</p>
---	---	---

Ustava v Turčiji.

V Carigradu se prebivalstvo veseli ustave. Prijatelji Turčije obžalujejo, da niso že prej proglasili ustave. V petek so prirejali vojakom in sultanu velike ovacije. Turško časopisje se je zahvalilo sultanu za ustavo. Zdaj turško časopisje razmotriva vprašanje, če prizna sedanjo cenzuro ali ne. Lastniki časopisov so konservativni, uredniki pa zahtevajo, naj se odpravi cenzura. Sultan je izdal ukaz, ki pomilosti politične jetnike, odpravlja cenzuro in tajno policijo. »Times« se boji zapletljajev vsled ustave osobito v Makedoniji. »Novo Vreme« se boji vojske med Bulgarijo in Turčijo in pripominja, da se po ustavi stanje kristjanov ni zboljšalo. »Slovo« pa objavlja izjavo ruskega carigradskega poslanika Sinovjeva, ki sodi, da sultan najbrže izvede reforme le deloma. Kljub ustavi pa Bosna in Hercegovina najbrže še ne dobila ustave. Nemško-narodni delegati sodijo, da se bo morala glede na turško ustavo obračati večja pozornost na Bosno in Hercegovino.

Carigrad, 27. julija. V Jamini so se polastili mladoturki vladne palače in razglasili ustavo. Mir se ni kršil. O žrtvah mladoturškega gibanja ni drugih poročil, kakor da je dal solunski odbor usmrtiti v četrtek tri ogleduhe, enega civilista in dva častnika. Iz okoliša solunskega armadnega zbora pošiljajo nazaj mobilizirane rezervnike. Po vsej Turčiji so z velikim navdušenjem sprejeli razglasitev ustave. Jetnike v Monastirju in drugod po Makedoniji so izpustili, v kolikor se v zmešnjavi niso sami oprostili.

Carigrad, 27. julija. Na izpremembo velikega vezirijata so vplivala pod mladoturškim pritiskom odposlana poročila monastirskega valija in drugih vojaških in civilnih dostojanstvenikov, ki so zahtevali, da se mora zgoditi nekaj izrednega. Hjamilo paša je pozvan v vlado, ker sodijo, da je sam mladoturek, medtem ko novi veliki vezir Sajd paša med mladoturki ni priljubljen. Ustava se je dovolila vsled iz Soluna in Odrina došlih poročil, da napadejo častniki Carigrad, če se ustava ne podeli. Popolno se pa javnost šele pomiri, če pomiloste vse politične zločince in begunce.

Resna beseda o modernem življenju.

Monakovo, 22. julija.

Pri pedagogičnem tečaju, ki se vrši te dni v Monakovem, je 20. in 21. t. m. predaval dr. Foerster, privatni docent za vzgojeslovje na vseučilišču v Curihu. Znanega pedagoga je prišla poslušati inteligenca raznih stanov in različnega mišljenja. Lahko rečemo, da je bilo zanimanje za Foersterjevo predavanje splošno. In res imajo misli, ki jih je mirno, stvarno in prepričevalno razvijal dr. Foerster, ne samo vzgojeslovno, ampak splošno vrednost za življenje.

Predmet predavanja je bil: Vzgoja volje. »Kakšno je sedanje splošno kulturno stanje, s katerim mora vzgojitelj računati?« Na to vprašanje je odgovoril Foerster najprej.

Še nikdar niso ljudje toliko govorili o kulturi človeške osebnosti, kot dandanes, pa tudi nikdar še niso tako pozabili na to, kaj je pogoj osebnega življenja, kot v našem času. Čimbolj se človek z resno voljo osvobodil vplivov, s katerimi deluje nanj zunanji svet, tem lepše gospoduje svetu s tem večjo pravico govorimo o njegovem osebnem življenju, o njegovem značaju. Slabotna popustljivost kaže, da osebnost v človeku nima dovolj moči nad neosebnim. Naš čas pa misli, da si mora vse dovoliti. V imenu osebnosti se bori človek proti stalnim etičnim načelom, proti redu, proti vsakemu spoštovanju do tega, kar bi moglo človeka vezati. S tem pa pobijajo ljudje ravno to, kar voljo vzgaja, kar vodi do osebnosti svobode: Premagovanje samega sebe.

Da je pa človekova volja v naših dneh tako oslabela, prihaja od tod, ker ljudje nočejo več poznati tega, kar daje volji dovolj močno inspiracijo, nočejo poznati več verskih idealov. Če si hočemo podvreči zunanjo naravo, nam je treba čisto stroge, stalne matematike, če pa hočemo gospodovati po svoji lastni naravi, nam je treba strogih, stalnih idealov, ki nam jih daje le krščanska vera. Trenutek, v katerem človek verno pravi: »Bog«, je rojstni trenutek njegove volje. V tem trenutku se človek osvobodil pogubnih vplivov sveta, da more s toliko večjo močjo posezati v svet. Carlil pravi o samem sebi: Ko sem postavil v svojem srcu Boga zopet na pravo mesto, tedaj sem postal mož. Mrtve besede, ki naj modernim nadomestujejo vero: kult človečanstva, ideal humanitete, ideja ljubezni do bližnjega brez vere, po-

vejte odkritosrčno, ali so to duševne sile, ki bi mogle človeka zavarovati proti pogubnim vplivom zunanjega sveta. »Sam sem,« pravi Foerster, »pri vzgoji razdvojenih mladih ljudi preskusil več teh idej. Govorite takemu človeku o naravnem miru, ki ga uživajo ljudje, izvežbani v premagovanju samega sebe, govorite mu o lepoti trdnega značaja, to bo vplivalo nanj tlelo, kot da bi mu govorili o egiptovskih kraljih. Toda če ste se že kdaj prepričali, kaj v takem slučaju deluje v človeku osebnost Kristusova, kako ona pomiri mrzlico naravno onemoglega človeka, morate pritrditi besedam Tomaža Kempčana, ki jih je zapisal o Kristusu: Jaz sem od tebe najbolj oddaljen in vendar sem ti najbližji. Gotovo je, da ima človek tudi lepe naravne moči, toda naravna dobra svojstva se v človeku šele tedaj razvijejo do popolnosti, če vodijo človeka idealu, ki mu jih stavi pred oči krščanstvo. V teh idealih je popolno razvito vse to, kar v nas le brli.

Da se je človek v našem času tako lahkomišljno udal svetu in išče v tem celo pogojev za svojo osebnost, zato mora trpeti ne samo naravno, ampak tudi fizično. Če gre dež, lezejo na vseh krajih črvi iz zemlje, tako se prikazujejo na vseh plateh živčne bolezni v času, ko vlada teorija, ki zahteva, da se mora človek izživeti. Moderna raziskavanja o živčnih boleznih so privedla zdravnike do tega, da so začeli spoznavati: 1. Človekovo zdravje in vzgoja volje sta v tesni zvezi. 2. Žalostno pa je na svetu sedaj glede tistih stvari, ki dajejo volji pravo moč. Materializem je izpodkopal zaupanje, ki naj bi ga imel naš duh glede svoje premoči nad telesnim svetom. Ljudje so toliko govorili o tem, da človekova volja ni prosta, da se duh svetu ne more ustavljati, in zato duh res ne čuti v sebi več moči, da bi se odločno upravljanju, ki živcem izpodkopava zdravje.

Moderni zdravniki za živčne bolezni iščejo velikih idej, ki naj bi dale volji moč, da se more ustaviti svetu, idej, ki naj bi utrdile človeku značaj in ga s tem zavarovale proti živčni onemoglosti. Krščanstva večinoma ne marajo, zato segajo po idnijski filozofiji, po stoicizmu, tudi po teozofiji. Ti nauki morejo sicer ločiti človeka od sveta, ne morejo mu pa dati notranjega življenja. To more le krščanstvo, ki ne beži pred svetom, marveč uči, kako si svet podvržemo in mu gospodujemo. Trdno sem prepričan, pravi Foerster, če bodo naše moderno psihopatično raziskavanje vodili trezni možje, strokovnjaki, bo to raziskavanje prišlo do rezultatov, ki bodo učili ljudi zopet razumevati nauke krščanske vere. Toliko je to raziskavanje že dognalo, da začena trezni svet spoznavati, kako malo ima toliko hvalisani moderni kulturni napredek opraviti s pravim notranjim napredkom človekovim.

Kar je povedal Foerster o sredstvih za vzgojo volje, spada pred vsem v list za vzgojeslovje. Tukaj le glavno načelo. Pred vsem je poudarjal Foerster nauk Odršenikov: »Zrno ne vskali, če prej ne umre«. Ne smemo pustiti, da bi rastle v nas vse, kar začne poganjati. Ljudje, ki hočejo, naj bi se razvijal otrok po svoje, ne da bi kdo vplival nanj, so podobni umetniku, ki vrže od sebe dleto, češ, škoda je neobdelanega kamnja, saj je lepši kot kip. Zato je pa tudi napačno, kar trdijo moderni, da vzgoja k pokorščini vzgaja k nenravnosti. Ljudje, ki tako govorijo, ne poznajo človekove narave. Otroci sam hrepenijo po tem, da bi ga kdo rešil njegove naravne samovoljnosti, in zdi se mu, kot da bi se povrnil v samega sebe, če se je oprostil mrzle samovoljnosti. Nauk, da je človek glede npravnosti svojih dejanj svobodni, da se mu pri svojih delih ni treba ozirati na nobene zakone, ta nauk je v nasprotju z vsemi človeškimi tradicijami, nasproten pa tudi boljši plati naše duše, ki čuti v sebi željo, da bi mogla biti pokorna višjim zakonom. Gotovo pa je, da vzgoja k pokorščini ne sme biti samosilna, otrok mora pri svoji vzgoji sam sodelovati, da ne pride do mnenja kot bi bilo res, kar je rekel nekdanj gojenec na vprašanje, kaj je vzgoja: »Vzgoja je delo, s katerim se branijo odraščeni nasproti otroku«. — Neizmerne važnosti za vzgojo volje je tudi, da se človek navadi prostovoljno se odreči tudi dovoljenim stvarim. V tem oziru so nam krščanski asceti najlepši vzgled.

Človek, ki resno dela za vzgojo svoje volje, po notranje doživi resnico, ki mu postane umljiva sama ob sebi. Na to naj bi srednja šola opozarjala mlade ljudi zlasti pri klasičnih. V Platonovih dialogih dobi vzgojitelj nešteto takih mest, ki se dajo porabiti v ta namen. Sokrates n. pr. pravi (Gorgias): Vem, da bom obsojen, kot je obsojen zdravnik pred otroškim sodiščem, če ga toži sladščičar. Tudi med modernimi je mnogo sladščičarjev in sladščičaric, ki odrastlim otrokom ponujajo sladščice.

Resne opomine krščanstva razumejo ti ljudje tako malo, kot razume otrok opomine zdravnikove. Vzvišena krščanska načela more razumeti le tisti človek, ki ta načela preživi sam v sebi.

V zadnjih stoletjih se je mnogokrat slišal klic po svobodi, toda ta klic je veljal le zunanji svobodi, na notranjo svobodo so ljudje pozabili, pozabili so na svobodo, v kateri se osvobodil človek nasilstva svojih lastnih nagnenj. To veliko vprašanje: Kako postanem svobodni po notranje, to vprašanje bo zopet izšlo iz orgij, ki jih slavi materializem. Velike egiptovske piramide od časa do časa pokrijejo peščeni vrtnici; porušiti jih ne morejo. Kakor se te piramide vselej na novo pokažejo iz peska, tako se bo tudi na novo prikazalo iz vrtinca modernega življenja vprašanje: Kako postanem svobodni po notranje; to vprašanje bo odvrgnilo ljudi od vzvišanja in jih bo privedlo nazaj p notranjemu življenju. — Govor je napravil globok vtis, dr. Foerster je odšel med burnim odobravanjem navzočega občinstva.

Dr. Jos. Demšar.

Najnovejša politična poročila.

Angleški vojni ladji v Zadru.

Zadur, 27. julija. Zadrsko pristanišče sta zapustili vojni ladji »Princ of Wales« in »Goliath«.

Grški kralj.

Atene, 27. julija. Grški kralj je odpotoval v Aix-les-Bains. V Racconigin se najbrže snideta z italijanskim kraljem Viktorjem Emanuelom.

Delavske hiše na Ogrskem.

Budimpešta, 27. julija. Uradni list objavlja sankcioniranje postave o delavskih hišah.

Francoski predsednik na Švedskem.

Stockholm, 27. julija. Švedski kralj in francoski predsednik sta poletela v Gripoholm.

Tanger, 27. julija. Magzen je ukazal zapreti nekega moža, ki je privedel konja elksarskega paše nekemu funkcionarju nem. poslaništva, ker je poizkušal po kavarnah pridobiti domačine za Mulej Hafida. Na zahtevo nemškega poslaništva so jetnika izpustili. Nemško poslaništvo zahteva, naj zapro odgovornega sodnika in pa uradno opravičenje. El Guebbas in Mohamed el Torres sta pa odklonila, kar zahtevajo Nemci.

Jubilejna cigareta.

Dunaj, 27. julija. Finančno ministristvo je določilo, da se prične prodajati dne 17. avgusta jubilejno cigareto. Komad bo stal 4 vin.

Nova zveza Trst-Reka-Brazilijska.

Trst, 27. julija. »Austro Americana« uvede januarja 1909 redno mesečno progro Trst-Reka v Brazilijsko.

Framasonska vera na Francoskem.

Pariz, 27. julija. Glavno francosko framasonsko glasilo »Lanterne« poroča, da se je vršila meščanska slavnost v St. Étienne s petjem, govori in s prisego. Framasoni nameravajo namreč uvesti novo državno vero. Poizkušali so že tu in tam krstiti in obhajati. Stvar se ni obnesla. Zato pa hočejo katoličane smešče obrede uvesti obligatorično za šolsko mladino.

Cerkveni letopis.

Letošnji novomašniki. V goriški nadškofiji imajo letos le enega slovenskega novomašnika, namreč č. g. Ivana Kosa, doma iz Kobdilja. Novo mašo bo bral na Sv. Gori v sredo, dne 29. t. m. Drugi novomašniki goriške nadškofije so italijanske narodnosti. — Iz tržaške nadškofije so sledeči novomašniki: čč. gg. Avgust Zlobec iz Avberja (Slovenec), Lazič Julij iz Slavnonije (Hrvat), Vincenc Žigulič iz Veprinca (Hrvat) ter Franc S. Magdič iz Ljutomerja na Štajerskem.

Prva promocija v novi baziliki. Pretečeno nedeljo smo imeli v novi, prekrasni baziliki v Mariboru posebno svečanost. Bila je prva nova sveta maša v imenovanju cerkvi. Božja previdnost je ukrenila, da jo je daroval P. Gracijan Heric, nečak našega obče priljubljenega, tako vnetega gospoda P. Kaliksta Herica, ki nam je baziliko postavil. K tej svečanosti se je zbralo toliko ljudstva, da je bila tokrat celo naša občirna bazilika premajhna. Kar trlo se je romarjev iz Maribora in iz okolice, pa tudi od daleč, iz ljutomerskih gor, iz domovine novomašnikov, jih je mnogo prihitelo. Menimo, da se je hotelo ljudstvo udeležiti te prve sv. nove maše tudi zato, da bi počastilo novomašnika in njegovega, za našo baziliko tako zaslužnega strica. P. Kaliksta. Pred slovesno daritvijo je imel slavnostni cerkveni govornik dr. Anton

Medved, profesor v Mariboru, pridigo, v kateri je primerjal življenje duhovnikovo s tremi deli sv. rožnega venca. Na koru je prepeval mešan zbor s tako dovršenostjo, da smo se mu morali le čuditi. Nepozabljiv nam ostane uhoj in izhod iz cerkve, pri katerem je spremljala dolga vrsta beloblečeni deklet z lilijami v rokah gospoda novomašnika. Ako bodo vse prihodnje primicije tako veličastne in lepe, kakor je bila prva v naši baziliki, potem se jih bomo morali pač posebno veseliti in jih željno pričakovati.

Po svetu.

Gradnja zrakoplovov za osebni in tovarni promet. V Bostonu se je ustanovil konsorcij »American Aerial Navigation Company«, ki prične takoj graditi velike zrakoplove za prevažanje oseb in blaga. V poldrugem letu prične konsorcijalno podjetje obratovati med Bostonom in New Yorkom. Na čelu družbe je znani graditelj motorskih vozil Charles Glidden.

Ameriški milijonarji do vrata v dolgih. Finačna kriza in zastoj vsega industrijskega in trgovinskega gibanja še vedno kakor mra leži na vsej severo-ameriški javnosti. Ne samo delavci, srednji meščanski stan, obrtniki in manjši trgovci trpijo pod to pezo, — tudi milijonarji jo bitko občutijo. Že nad šest mesecev živijo ameriški bogataši na upanje. Uslužbenice in nabaljače plačujejo s šeki na dolge, 3—12 mesečne obroke. Takih »post dated chèques«-ov so polne blagajne v trgovinah in prodajalnah v New-Yorku in Newportu. Drugi milijonarji so zaprli svoje palače, češ, da se odpeljejo na obisk v Evropo, prodajali in zastavili konje, avtomobile itd., odpustili vse uslužbenice ter se skrili na kaki oddaljeni farmi. Upniki pa jih iščejo po vseh imenikih parobrodskih družb v nadi, danes ali jutri se vrne ta ali oni iz Evrope in mi plača terjatev. Vsled teh razmer je skoro ves promet v velikih mestih Zedinjenih držav zastal, uslužbenci in delavci vseh strok so brez kruha. Samo v New-Yorku postopa brez dela šestinosemdeset tisoč zidarjev, ker letos ne zidajo tam niti ene nove hiše.

Ločitev zakonov na Francoskem stalno napreduje. Še leta 1885. je prišlo na 1000 zakonov le 14 ločitev. Prihodnje leto jih je bilo že 20, leta 1889. pa 23; od leta 1896. do 1900. je med 100 zakoni 27 ločitev in od 1901 do 1905 pa že 33. V mnogih departmanih je število ločitev še višje. Poprečno se na Francoskem loči na leto 10.500 zakonov.

Admirali med sabo. Šele pred kratkim je pri vajah angleške mornarice neki admiral ravnal po svoji glavi, mesto po določenem načrtu. Isto se je sedaj zgodilo na Francoskem. Načrt pomorske vaje je bil v kratkem ta: izvede naj se nenaden napad Japoncev na Port Artur ob pričetku rusko-japonske vojske. Admiral Le Pord je imel v Porto Vecchia na Korziki s svojimi ladjami predstavljati rusko brodogrje v Port Arturu, viceadmiral Germinet pa s svojimi japonsko. Toda iz lepega načrta ni bilo nič, kajti, ko je Le Pord dožal, da se bliža »sovražnik«, komandiral je svoje ladje v boj, in ko so torpedovke Germineta dospele v Porto Vecchia, našle so pristanišče prazno in »sovražnik« oklopnice v odprtem morju pripravljene na boj. Namen torpedovk je bil izjalovljen in mogle niso drugega, nego javiti, da je bila eskadra B. pod Germinetovim vodstvom prevarjena. Viceadmiral je bil zelo nevoljen ter je pustil vaje takoj ustaviti. V dnevnem povelju je izrekel admiralu Le Pord grajo, ker iz osebnih čustev ni hotel pustiti, da bi prišla do veljave predpisana neprevidnost in lahkomišljenost.

Žrtva anonimnih pisem. V Kolinu se je pripetil nedavno tajinstven samoumor, čegar pravega vzroka se dolgo časa ni moglo najti. Usmrtita se je vdova švedskega slikarja Jakoba Kulle, Eva, znana in splošno spoštovana krasotica. Smrt slikarjeva jo je bila oropala ne le dragega soproga, marveč tudi skoro vseh sredstev. Da bi se mogla pošteno preživeti, je ustanovila umetniško šolo in pa trgovino s švedskimi narodnimi nošami. Nekoliko let pozneje se je seznanila z nekim Nemcem, trgovcem v Štokholmu. Do poroke ni prišlo, ker je bil trgovec ubog. On je potem nevarno zbolel, da se je bilo bati najhujšega, in Eva Kulle dalj časa ni dobila od njega nobenega pisma. Med tem je zaprosil nek bogat trgovec v Kolinu za njeno roko in Eva se je zaročila z njim. Toda sedaj je trgovec v Štokholmu ozdravel in začel svojega tekmeča obsipavati z anonimnimi pismi, v katerih je svojo bivšo prijateljico slikal v najgusnejših barvah. Vsled tega je šla poroka po vodi, lepa vdova pa v smrt.

V sencu mafije. Pred približno 11 leti izvršil se je v Palermu velik zločin. V prid tih bratov, baronov Sgadari, potvarilo

se je s pomočjo notarja Anagliana in drugih čednih udov višje palermse družbe neko oporoko in je bila obenem »spravljena s sveta« tudi neka oseba. Šlo se je za več milijonov. Stvar ni ostala tajna in nekemu sodniku, ki je došel v Palermo iz Pijemonta, je padlo na um, zadevo zasledovati. Domačin bi tega seveda nikoli ne storil, ker je bilo jasno, da se je dvojni zločin mogel zgoditi le pod zaščito vse-mogočne mafije. No, zadeva se je le malo preveč raznesla po svetu, tako da je ni bilo mogoče več potlačiti. Preiskovanje je vzel v roke justični minister sam, in kmalu nato je izšel ukaz, da se naj barone Sgardari, notarja in druge sokrivce vjame in zapre. V nadaljnjem postopanju je določeno milansko porotno sodišče. Izmed zločincev se je »moglo« prijeto le enega izmed treh bratov baronov in pa nekatere manj prizadete osebe. Tudi ta baron je bil baje le malo udeležen pri zločinu ter je dobil le par let ječe. Oba druga, »zginola« brata pa sta bila in contumaciam obsojena na mnogo let ječe. To jima ni škodilo, kajti pred par leti se je po dolgem času zopet čulo o bratih Sgardari, in sicer so listi nanzanjali, da je eden izmed obeh obsojencev mirno umrl v svoji palači v Palermu, kjer je bival ves čas in se tudi vsak večer udeležil vožnje po korzu. Baš sedaj pa so prinesli časniki vest, da je drugi brat storil korake, da bi se zločin proglasil zastaranim! Od tedaj je namreč že poteklo 10 let. Od palermškega sodišča je prav lahko pričakovati, da ugotovi baronskem zločincu, ki bo potem smel svobodno hoditi po »svobodni« Italiji, dočim se mora za sedaj še skrivati v senci mafije. Naj omenimo še značilen prizor pri porotni razpravi v Milanu, ko se je obravnaval zločin Sgardari. Naenkrat namreč je vstal nek lombardski porotnik in s težkimi koraki šel k predsednikovi mizi; ondi je položil pred sodnika vrečico zlatnikov, češ: to mi je bilo poslano. Takoj nato se dvigne drug porotnik in pokaže jednako vrečico zlatnikov, ki so mu bili poslani. Tedaj se začne tudi državni pravdnik ter zakliče: »Tudi jaz sem dobil enako vrečico!«

Iz slovanskega sveta.

sl Poljaki. Poljske zasebne šole v poljskem kraljestvu so dovršile tretje leto svojega obstanka. Poljaki si vzdržujejo nasproti ruskim državnim šolam 32 srednjih pol, izmed katerih so 4 realke, 14 gimnazij in 14 trgovskih šol. Te šole so imele 12.031 učencev in učenk. Učiteljev je bilo 711.

Poljska mladina namerava tudi prihodnje šolsko leto bojkotirati varšavsko univerzo. Absolutinje poljskih gimnazij so prošle za vstop na univerzo v Lvovu in Krakovu in vstop jim je bil dovoljen.

sl Slovaški jezik na ogrskih učiteljskih. Minister Apponyi je ukazal, da naj se v učiteljskih, ki se nahajajo v slovaških krajih, podučuje slovaščina. S prihodnjim šolskim letom se bode torej podučeval slovaški jezik (seveda kot neobvezen predmet) na učiteljskih v Prešovu, Novi Vsi, Lovicah, Moskvi in Zniovu. Veliko dobička od tega Slovaki ne bodo sicer imeli, a vendar je ta zapoved vsaj majhen korak naprej. Mažarski šovinisti dobivajo pamet. Kakor je slovaški list »Lud. Nov.« slišal, bode se bojda tudi na budimpeštanski univerzi ustanovila učna stolica za slovaški jezik.

sl Preganjanje Slovkov. Slovaški poslanec Franjo Skičák je imel lani gosta katoliškega župnika iz Češke. G. Skičák pri oblasti ni naznanil gosta zato, ker isti pri njem niti ni prenočil, ampak še tisti dan se je odpeljal. Okr glavarstvo pa je sedaj gosp. Skičáku naložilo globe 200 K. — Jožef Žák je v »Slovenskem Obzoru« leta 1907. sestavil statistiko tiskovnih in drugih političnih pravd, pri katerih so bili Slovaki obsojeni. Državni pravdnik je v tej statistiki videl sčunvanje in je tožil Žáka. Budimpeštanska porota pa je Žáka obsodila na dva meseca zapora. — Pred kratkim je bila zopet tiskovna pravda zoper »Narodne Noviny«. Tožen je bil Andrej Obuch kot pisatelj članka: »Černovská massakra«, ki je bil objavljen lani v 127. št »Narod. Novin«. Porotno sodišče je Obucha obsodilo na 8 mesecev državne ječe in 1200 K globe.

sl Gibanje Nemcev v Galiciji in Bukovini. Poljakom sovražni poznanjski in berolinski listi poročajo, da se gališki Nemci v zadnjem času začnejo živahno gibati. »Zveza krščanskih Nemcev«, ki šteje že 80 podružnic, začela je te dni delo na gospodarskem polju, da loči gališke Nemce od Poljakov. V zadnjem času so bile tudi ustanovljene nemške posojilnice in hranilnice v Brigidnu, Novem Sonču in Knihininu pri Stanislavovu. »Zveza krščanskih Nemcev« namerava tudi ustanovljati šole in čitalnice v nemških naselbinah. V ta namen so se ustanovile že podružnice »Schulvereine« v nekaterih galiških mestih. — Tudi v Bukovini so se začeli Nemci gibati. Pred desetimi leti se je tam ustanovilo nemško društvo, ki ima sedaj že 32 podružnic s 5500 udi.

Kupujte vžigalice
'Slovenske krščanske socialne zveze'
z napisom:
„V korist obmejnim Slovencem“.
Zahtevajte jih povsodi!

Velika oblika teh vžigalic, ki se rabijo navadno v domačem gospodarstvu, ima takole zunanost:

Mala (žepna) oblika teh vžigalic pa je na eni strani taka:

Dve roki oklepati slovensko trobojnico. Na vsaki strani pa je lipov cvet.

Druga stran pa je taka:

Slovenci, kupujte vžigalice le v skatljicah, ki imajo tako zunanost!

Stanovanje v vili

4 sobe s pritliklinami se odda takoj ali za prihodnji termin mirni stranki. — Kje, pove upravništvo »Slovenca«. 1789 (3-2)

Veliko zalogo absolutno zajamčenega pristnega vina,

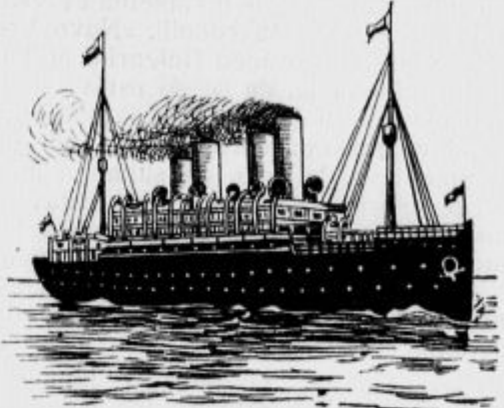
priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi**. — Izborna kvaliteta: belo namizno vino 40—50 K, pinela ter fina desertna vina, kakor ital. rizling in beli burgundec od 50—60 kron, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 120 K. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega. Za zadrage in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča **Kmetijsko društvo v Vipavi**.

Kotel za centralno kurjavo

dobro ohranjen, ki je bil 10 let v rabi, se **proda** radi nabave novega kotla, z vsemi pritliklinami za centralno kurjavo, ki je grela tri dvorane, 1656 2
Ogleda se lahko v **Katoliški tiskarni**, kjer se izvedo tudi prodajni pogoji.

Na prodaj je mlekarna v Dragomlju

s popolno opravo za izdelovanje surovega masla. Orodje je še vse v dobrem stanju. Prodaja se bo vršila dne 2. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne na licu mesta. Kdor želi natančnega pojasnila, ga dobi pri Ivanu GRADU v Dragomlju št. 18, p. Domžale. Prodajalo se bo vse skupaj ali pa orodje posebej in poslopje posebej. Prednost imajo oni, ki kupijo vse skupaj. 1776 3-3

Kdor hoče varno, mirno in hitro **v AMERIKO** potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika 1639 4

Fr. Seunig, Ljubljana Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki **velikani**:
Kaiserin Auguste Victoria nosi 25.000 ton
Amerika . . . . . " 24.000 "
President Lincoln . . . . . " 20.000 "
President Grant . . . . . " 20.000 "

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1½ dneva ter ima potnik pravico **porabe** **brzovlakov** po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Pozor! Čitaj! Pozor! Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja 814 20-17

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajststorična) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

5-50 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., (ob nedeljah in praznikih od Trbiža).
7-05 zjutraj. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst drž. žel., Beljak (čez Podrožčico), Celovec, Praga.
7-07 zjutraj. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
11-35 predpoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorico drž. žel., Trst drž. žel., Beljak (čez Podrožčico) Celovec.
1-05 popoldne. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst d. ž., Beljak (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osební vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Osební vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osební vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osební vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

6-56 zjutraj. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.
8-34 zjutraj. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-22 predpoldne. Osební vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.
2-32 popoldne. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
3-56 popoldne. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržiča.
6-50 zvečer. Osební vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Jesenice.
8-37 zvečer. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.
11-50 ponoči. Osební vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Trst drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osební vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osební vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Osební vlak iz Kamnika
9-59 ponoči. Osební vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednje-evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Samo še do 1. avgusta 60% nižje cene pri se h poletnih predmetih, kakor tudi: batist za dame, platnina, kostumi iz svetlega blaga, pique in platnena krila, dalje bluze s čipkami in iz batista, lister za gospode in dečke ter perilno blago za obleke kakor tudi blago za lahne poletne obleke.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ 1326 44

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Oraben 36, Main str., Meel. allee 17, Rudon, Brno, Opatka Ljpa, Opatka Kamaten, Hovovaki Sumberg, Hülling, Novi Jídla, Plzeň Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

L. Wollzelle 1, H. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 17 (vagal Kanaewaga), III. Lötungasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 13, V. Schönbrunnenstrasse 68, VI. Gumpendorferstr. 38, VII. Mariahilferstrasse 18, VIII. Lerchenfelderstrasse 139, IX. Alservstrasse 33, XVIII. Währingergasse 58, XIX. Döblerer Hauptstr. 28, XIX. Hauptstrasse 28.

Menjalnišna dolniška družba 48 150 175

„MERCUR“

Dunaj, L. Wollzelle 1

Aks. kapital K 20.000.000 Reser. zaklad K 8.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, devis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izžrebanih zastavnih in čilježacij, srečk in kuponov.